

Кәсіптік стандарт: «Мұнай бойынша тауар-көлік операциялары»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Өнім – тасымалдауға дайындалған және тиісті өнім түрі бойынша техникалық регламенттерге сәйкес келетін, тұрақты (тұрақты емес) газ конденсатын, табиғи газды, ілеспе газды, басқа да сұйық және газ тәріздес көмірсутектерді, мұнай өнімдерін қоса алғандағы мұнай.

2) Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті – мұнайдың санын есепке алу және сапасын бағалау жөніндегі, қабылдайтын және тапсыратын тараптардың есептік операцияларды орындайтын пункті.

3) Регламенттік жұмыстар – объектінің техникалық жай-күйіне қарамастан нормативтік талаптармен белгіленген мерзімділікпен және көлемде МҚТП пайдалану процесінде орындалатын жұмыстар.

4) Мұнай мөлшері мен сапа көрсеткіштерін өлшеу жүйесі – өлшеу түрлендіргіштерінің, өлшеу көрсететін аспаптарының, ақпаратты өңдеу жүйесінің, технологиялық жабдықтардың функционалдық біріктірілген жиынтығы: - тікелей немесе жанама динамикалық өлшеу әдісімен мұнайдың брутто массасын өлшеу; - мұнайдың технологиялық және сапалық параметрлерін өлшеу; - өлшеу нәтижелерін бейнелеу (индикация) және тіркеу.

5) Өнімді тасымалдау – өнімді жөнелтушіден қабылдау пунктінен бастап алушыға тапсыру пунктіне дейін оны магистральдық құбыр бойынша қабылдау, тапсыру, айдау, өнімді басқа да магистральдық құбырларға қотару, құю, беру, басқа көлік түріне ауыстырып тиеу, сақтау, араластыру процесі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) ММӨЖ – Мұнай мөлшері мен сапа көрсеткіштерін өлшеу жүйесі (

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Мұнай бойынша тауар-көлік операциялары

5. Кәсіптік стандарттың коды: H49500005

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Н Көлік және қоймалау

49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі

49.5 Құбыр көлігінің қызметі

49.50 Құбыр көлігінің қызметі

49.50.0 Құбыр көлігінің қызметі

7. Краткое описание профессионального стандарта: Мұнайды жеткізушіден тұтынушыларға дейін тасымалдауды, мұнайды сақтауды және жеткізілетін мұнайдың сапасын бақылауды қамтитын мұнай бойынша тауарлық-көліктік операциялар бойынша технологиялық процесті ұйымдастыру. "Білімдер" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімдерге қойылатын талаптармен қатар, мамандар мен жұмысшылар: еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нормаларды, жеке қорғану құралдарын пайдалану ережесін, орындалатын жұмыстардың (қызметтердің) сапасына, жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптарды, ақау түрлерін және оның алдын алу және жою тәсілдерін, өндірістік сигнализацияны білуі қажет

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Тауарлар операторы - 2 уровень ОРК

2) Химиялық талдау зертханашысы - 2 уровень ОРК

3) Химиялық талдау зертханашысы - 3 уровень ОРК

4) Тауарлар операторы - 3 уровень ОРК

5) Химиялық талдау зертханашысы - 4 уровень ОРК

6) Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын) - 4 уровень ОРК

7) Мұнай қотару станциясының операторы - 4 уровень ОРК

8) Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті мастері - 5 уровень ОРК

9) Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің бастығы - 6 уровень ОРК

10) Магистральдық құбырлардың аға диспетчері - 6 уровень ОРК

11) Сапа жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК

12) Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері - 6 уровень ОРК

13) Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК

14) Инженер-химик (мұнай және газ) - 6 уровень ОРК

15) Магистральдық құбыр желілерінің диспетчері - 6 уровень ОРК

16) Магистральдық құбырлардың бас диспетчері - 7 уровень ОРК

17) Орталық зауыт зертхана бастығы (өңдеу өнеркәсібі) - 7 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Тауарлар операторы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-171		
Кәсіптің атауы:	Тауарлар операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 40-44 Тауарлы оператор		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе және / немесе кәсіби дайындық (бір жылға дейінгі кәсіптік даярлау бағдарламалары бойынша білім беру ұйымының базасындағы курстар немесе кәсіпорында оқыту) (3- деңгей ББХСЖ)		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Тауарлар операторы 2-разрядты Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 10 мың т. дейінгі 3- разрядты тауарлық оператор Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 10 - 40 мың т. дейінгі 4- разрядты тауарлық оператор Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 40 - 100 мың т. дейінгі 5- разрядты тауарлық оператор Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 100 –ден 130 мың т. дейін 6-разрядты тауарлық оператор Сыртқы-зауыттық объектілердің операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тауарлық өнімді (өнеркәсіптік объект) қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, қайта айдауды және босатуды жүзеге асыратын өнеркәсіптік объектілерде (өнеркәсіптік объект) мұнайды, газды, газ конденсатын және оларды қайта өңдеу өнімдерін, реагенттерді және басқа да өнімдерді (тауарлық өнім) қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, қайта айдауды және босатуды қамтамасыз ету үшін қажет болған жағдайда, әртүрлі қоспаларды тарту арқылы компоненттерді бөлу, араластыру процестерін басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы және дайындық жұмыстарын, өнеркәсіптік объектілерде ыдыстық тауар өнімдерінің қозғалысы бойынша операцияларды орындау 2. Өнеркәсіптік объектілерде тауарлық өнімдерді қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, айдауды және босатуды қамтамасыз ету 3. Компаундау жолымен тауарлық өнімді дайындау жөніндегі жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы және дайындық жұмыстарын, өнеркәсіптік объектілерде ыдыстық тауар өнімдерінің қозғалысы бойынша			

операцияларды орындау	Дағды 1: Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың техникалық жағдайын тексеру	Машықтар: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың механикалық зақымдануын, булануын, ағуын анықтау 2. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың бітелуін және герметикалығын тексеру 3. Резервуарларда, ыдыстарда, цистерналарда бөгде заттардың, су түбіндегі шөгінділердің, мұздың немесе судың болуын анықтау 4. Пломбаны дайындау 5. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды булауды, жууды, кептіруді жүзеге асыру 6. Қол, механикаландырылған құралдарды, резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды булауға, жууға, кептіруге арналған құрылғылар мен құралдарды қолдану 7. Бекіту және реттеу арматурасын ашу, жабу Білімдер: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың, тиекті және реттеуші арматураның мақсаты, құрылымы және пайдалану тәртібі 2. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың пайдалануға жарамдылығын бағалау критерийлері 3. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды тауарлық өнімнің қалдықтарынан, механикалық қоспалардан, судан және түптік шөгінділерден булау, жуу, кептіру тәсілдері 4. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды булауға, жууға, кептіруге арналған ерітінділер мен құралдардың құрамы 5. Резервуарлардан, сыйымдылықтардан, су цистерналарынан және су түбіндегі шөгінділерді сору, дренаждау, түсіру тәртібі және бекіту және реттеу арматурасын ашу, жабу тәртібі 6. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды, автоцистерналарды, бекіту және реттеу арматураларын пломбалау тәсілдері 7. Тауар өнімінің көлемін анықтау және оның салмағын есептеу тәртібі және калибрлеу / градуирлеу кестелерімен жұмыс істеу тәртібі 8. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды булауға, жууға, кептіруге арналған қол, механикаландырылған құралдарды, құрылғылар мен айла бұйымдары қолдану ережесі және пайдалану жөніндегі нұсқаулық Дағдыны тану мүмкіндігі:
		-

Дағды 2: Тауар өнімінің параметрлерін тексеру	Машықтар: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Резервуарларда, ыдыстарда, цистерналарда тауарлық өнімнің деңгейін, температурасын, қысымын, көлемін өлшеуге арналған аспаптарды қолдану 2. Тауар өнімдерінде механикалық қоспалар мен судың болуын көзбен анықтау 3. Сынамаларды алу алдында резервуарлардан, сыйымдылықтардан, цистерналардан су мен кірді шығаруды жүргізу 4. Химиялық талдау жүргізу үшін тауар өнімінің сынамасын іріктеу 5. Тауар өнімінің сынамаларын орауды, таңбалауды жүргізу 6. Резервуарларда, сыйымдылықтарда, цистерналарда ысырманы ашу және жабу 7. Тауарлық өнімнің параметрлері, сынамаларды іріктеу бойынша құжаттаманы ресімдеу Білімдер: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Тауар өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері 2. Тауар өнімінің сынамаларын іріктеу қағидалары мен тәртібі 3. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы 4. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары және жіктелуі, пайдалану ережесі 5. Тауар өнімінің сынамаларын орау, таңбалау және сақтау тәртібі 6. Тауарлық өнімнің параметрлері, сынамаларды іріктеу бойынша белгіленген құжаттаманы ресімдеу түрлері, мақсаты, тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Ыдыстық тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау және босату және жаңа және өңделген майлармен операцияларды орындау	Машықтар: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Тауар өнімі бар сыйымдылықты (ыдыстарды) пломбалаудың бүтіндігін айқындау және буып- тую мен ыдыстың бүтіндігін, ыдысты тауар өнімінің жарамдылық мерзімдерін айқындау 2. Ыдыстың (ыдыстың) герметикалық бітелуін жүргізу және ыдыстың тауарлық өнімдерін өлшеу 3. Ыдысты тауар өнімін тасымалдауға арналған сыйымдылықтармен жабдықталған сыйымдылықтарды (ыдыстарды), көлік құралдарын, газ баллондарын өлшеуге арналған жабдықтарды қолдану 4. Ыдысты тауар өнімдерін жылытуға арналған жабдықты қолдану 5. Ыдысты тауар өнімдерін қыздыруға арналған жабдықты қолдану және ыдысты тауар өнімдерін қыздырудың параметрлерін анықтау 6. Пломбаны дайындау 7. Пайдаланылған майларды қабылдауды жүргізу 8. Май сүзгілерін беру 9. Тауар өніміне сапа паспортын бекітуді (ілуді) жүргізу 10. Ыдыстық тауар өнімдерін түсіру және тиеуді жүргізу 11. Жүк қармаушы айлабұйымдардың жарамдылығын оларды пайдалану алдында анықтау 12. Ыдыстық тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау және жіберу бойынша құжаттаманы ресімдеу

		Білімдер: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Майлардың физикалық-химиялық қасиеттері және зиянды заттарға жататын тауар өнімдерінің жіктелуі 2. Тауар өнімдерінің жоғалу және бүліну себептері, олардың алдын алу әдістері 3. Тауар өнімдерінің табиғи ысыраптарының нормалары 4. Сыйымдылықтарды (ыдыстарды) пломбалау тәсілдері және тауар өнімдерін қыздыру ережесі 5. Жүктерді тиеу-түсіру жұмыстарын орындау, ілмектеу, көтеру, орнын ауыстыру ережесі 6. Ыдысты тауар өнімдерін өлшеу тәртібі 7. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары мен жіктелуі, пайдалану ережесі және жұмыс принциптері, жүк қармаушы, жүк көтергіш механизмдер мен айлабұйымдарды пайдалану ережесі 8. Ыдыстық тауар өнімдерін қоймалау ережесі 9. Құралдарды, құрылғыларды пайдалану жөніндегі ережелер, нұсқаулықтар 10. Ыдыстағы тауар өнімдеріне түгендеу жүргізу тәртібі 11. Өнеркәсіптік объектінің бекітілген аумағын күтіп-ұстауға қойылатын талаптар 12. Пайдаланылған майларды қабылдау тәртібі 13. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары 14. Майлармен жұмыс істеу бойынша белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі
Еңбек функциясы 2: Өнеркәсіптік объектілерде тауарлық өнімдерді қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, айдауды және босатуды қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 1: Тауарлық өнімді жеткізудің (сатудың) шағын, орташа және үлкен көлемі бар резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың техникалық жай-күйін тексеру	Машықтар: 3-ші, 4-ші, 5-ші, 6-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың механикалық зақымдануын анықтау 2. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату үшін қолданылатын жай-күй параметрлерін белгілеу 3. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, құбырлардың, бекіткіш және реттеуші арматураның сыртқы бетінің ластану дәрежесін бағалау 4. Қорғау және қосалқы құрылғылар мен олардың элементтерінің техникалық жай-күйін бағалау 5. Сыртқы белгілері бойынша тауар өнімдерінің ағуын анықтау 6. Бекіткіш және реттеуші арматураның ұсақ ақауларын жою 7. Тығыздама тығыздағыштарын толтыру, бұрандалы қосылыстарды тарту 8. Қол, механикаландырылған слесарлық құралдарды, технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін, резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын булауға, үрлеуге, шаюға арналған құрылғылар мен құралдарды қолдану 9. Құбырларда, резервуарларда, сыйымдылықтарда, цистерналарда бітеуіштерді орнату (алу) 10. Пайдаланудан шығару және пайдалануға беру кезінде құбыр арматурасының көмегімен тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын технологиялық жабдықты ажырату/қосу 11. Резервуарлардағы, сыйымдылықтардағы, цистерналардағы тыныс алу және сақтандыру арматураларының деңгей өлшегіштердің, электр және бу жылытқыштардың жарамдылығын тексеру 12. Алау оқпанының тартылуын бекіту, газды алау жүйесіне беру 13. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен жұмыс істей білу 14. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және жіберу үшін қолданылатын технологиялық жабдықтарға қызмет көрсету бойынша құжаттаманы ресімдеу 15. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және жіберу үшін қолданылатын бекітпелердің жай-күйін, тығыздамалардың және қосылыстардың герметикалығын тексеру 16. Алау жағу және сөндіру 17. Газды алау жүйесіне беру 18. Қосымша сыйымдылықтарды уақтылы босату үшін толтыру дәрежесін анықтау 19. Алау жүйесін басқару кезінде бақылау және автоматтандыру құралдарын қолдану 20. Алау оқпанының және өнеркәсіптік объектінің айналасындағы аумақтың қоршауының болуын тексеру Білімдер: 3-ші, 4-ші, 5-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау,
--	--

қайта айдау және босату үшін қолданылатын технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың мақсаты, құрылысы, әрекет ету принциптері және пайдалану тәртібі

2. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын орналастыру схемасы

3. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату үшін қолданылатын айналып өту маршруттары

4. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын ақаулықтардың түрлері

5. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың пайдалануға жарамдылығын бағалау критерийлері

6. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын технологиялық жабдықтарды, резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды тазалау, булау, үрлеу, жуу тәртібі

7. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын тазалау, булау, үрлеу, шаюға арналған ерітінділер мен құралдардың құрамы

8. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, айдауға және жіберуге арналған қол, механикаландырылған құралдарды, құрылғыларды және құрылғыларды қолдану ережесі және пайдалану жөніндегі нұсқаулық

9. Факел жүйелері жұмысының схемасы, құрылымы және технологиялық регламенті

10. Алау жүйелерін пайдалану ережесі

11. Авариялар, инциденттер және өрт кезінде пайдаланылатын жабдықтың орналасу схемасы және қолдану тәртібі

12. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері

13. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары

14. Өнеркәсіптік объектінің бекітілген аумағын күтіп-ұстауға қойылатын талаптар

6-разряд үшін (СБШ 3):

5- разрядты білімдерге қосымша:

1. Цистерналарды, жартылай вагон-бункерлер мен мұнай кемелерін төгу-қю, вагондар мен мұнай кемелерін тиеу-түсіру мерзімдері мен тәртібіне арналған теміржол және пароход жарғылары мен шарттары

2. Мұнай өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері және олардың қолданылу саласы, майдың қартаю белгілері

3. Оларды тұрақтандыру және араластыру тәсілдері, қабылданатын, жөнелтілетін және жіберілетін мұнай өнімдерінің сапасына стандарттар

4. Қашықтықтан басқару және телемеханика аппаратурасының құрылысы, оларды баптау және реттеу

5. Электронды-фактуралық машиналардың құрылысы

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2: Құрылыстарды (стационарлық резервуарларды, сыйымдылықтарды, эстакадаларды, тіреулерді, айлақтарды, құю пункттерін, магистральдық мұнай өнімдері құбырларын, ауыстырып тиеу мұнай базаларын, құбырларды) өнеркәсіптік объектілерде тауар өнімдерін қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және жіберуге дайындау	Машықтар: 3 - ші және 4-ші, 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Құрылыстардың тауар өнімдерін қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, қайта айдауды және босатуды жүргізуге дайындығын айқындау 2. Тауарлық өнімді қабылдаудың/жіберудің, айдаудың технологиялық схемасын құрастыруды жүзеге асыру 3. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды және технологиялық құбырларды ауыстырып қосу бойынша жұмыстарды жүргізу 4. Резервуарларда, сыйымдылықтарда, цистерналарда тауарлық өнімнің деңгейін өлшеуге арналған аспаптарды қолдану 5. Тауар өнімдерінің массасын (көлемін) есептеуді жүзеге асыру 6. Тауарлық өнімді қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және босатуға қорғау және қосалқы құрылғылар мен олардың элементтерінің дайындығын тексеру 7. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды бөгде заттардың, шөгінділердің, мұздың немесе судың болуына тексеру жүргізу 8. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды тауарлық өнім қалдығынан босату, дренаждау, үрлеу бойынша жұмыстар жүргізу 9. Үйінділердің бүтіндігін, қоршаулардың, сақтандырғыш құрылғылардың, блоктау және сигнал беру құрылғыларының, жеке және ұжымдық қорғану құралдарының болуы мен жарамдылығын анықтау 10. Тауарлық өнімдерді қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және босатуға құрылыстарды дайындау бойынша құжаттаманы ресімдеу Білімдер: 3 - ші және 4-ші, 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын орналастыру схемасы 2. Тауар өнімін қабылдаудың/жіберудің, айдаудың технологиялық схемалары 3. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды және технологиялық құбырларды ауыстырып қосу тәртібі 4. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы 5. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары және жіктелуі, пайдалану ережесі 6. Газ теңестіруші және газ бөлуші жүйелердің құрылғысы 7. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері 8. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары 9. Тауарлық өнімдерді қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және босатуға құрылыстарды дайындау жөніндегі белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Өнеркәсіптік объектілерде тауарлық өнімдерді	Машықтар: 3 - ші және 4-ші, 5-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты

қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау, босату және жеткізу (өткізу) көлемдері бойынша, шағын мөлшерде (3- разряд), орташа (4-разряд) және үлкен (5-разряд)

икемділікке қосымша:

1. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау, калибрлеу/градуирлеу кестесі бойынша жіберу үшін тауар өнімдерінің санын есептеуді жүргізу
2. Резервуарларда, цистерналарда, сыйымдылықтарда тауар өнімінің деңгейін өлшеуге арналған аспаптарды қолдану
3. Тауар өнімінің параметрлерін анықтау (тығыздығы, температурасы, қысымы, салмағы, көлемі)
4. Резервуарлардағы, сыйымдылықтардағы, цистерналардағы тауар өнімдерінің үлес көлемін анықтау
5. Тауар өнімдеріндегі механикалық қоспалар мен судың болуын анықтау
6. Химиялық талдау жүргізу үшін тауарлық өнімнің сынамаларын іріктеу
7. Көлік құралдарын төгу-құю құрылғыларының астына қою
8. Тауарлық өнімді қабылдау/босату, қайта айдау кезінде қолданылатын технологиялық жабдықты резервуарларға, сыйымдылықтарға, цистерналарға қосу және ажырату
9. Тауарлық өнімді қабылдау / босату, қайта айдау кезінде технологиялық жабдықтың жарамдылығын анықтау
10. Сорғы жабдығын іске қосу және тоқтату
11. Сорғы жабдығының жарамдылығын және тауар өнімдерін жылыту параметрлерін анықтау
12. Тауар өнімдерін қабылдау/босату, айдау кезінде резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды толтыру дәрежесін бағалау
13. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды тауарлық өнім қалдығынан тазарту (босату)
14. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды герметикалық жабу жұмыстарын жүргізу.
15. Тауар өнімдеріне түгендеу жүргізу
16. Тауар өнімін тасымалдауға арналған сыйымдылықтармен жабдықталған көлік құралдарын өлшеуге арналған жабдықтарды және жұмыс аймағының газдану деңгейін өлшеуге арналған жылжымалы аспаптарды қолдану
17. Қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде тауарлық өнім санының есебін жүргізу
18. Тауар өнімі мен реагенттердің шығындарын қысқарту жөнінде шаралар қабылдау
19. Жұмыс аймағының газдану деңгейін өлшеу үшін тасымалданатын аспаптарды қолдану
20. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын, алғашқы өрт сөндіру құралдарын пайдалану
21. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен жұмыс жүргізу
22. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату бойынша құжаттарды ресімдеу

4 - ші және 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 3- разрядты икемділікке қосымша:

1. Есепке алу тораптары арқылы қайта айдалған тауар өнімінің көлемін айқындау
2. Тауар өнімін тасымалдауға арналған сыйымдылықтармен жабдықталған көлік құралдарының толтырылған жағдайда, оның ішінде темір жолдар мен порттарда бос тұруын азайту

Білімдер:

3 - ші және 4-ші, 5-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша:

1. Сорғы жабдығының құрылысы, жұмыс принципі, жұмыстың техникалық сипаттамасы, іске қосу және тоқтату тәртібі
2. Зиянды заттарға жататын тауар өнімдерін жіктеу
3. Тауар өнімдерінің жоғалу және бүліну себептері, олардың алдын алу әдістері
4. Тауар өнімдерінің табиғи ысыраптарының нормалары
5. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын ақаулықтардың түрлері
6. Тауар өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату жөніндегі жергілікті нормативтік актілер мен өкімдік құжаттардың талаптары
7. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау, босатудың технологиялық процестері
8. Теміржол және пароход шарттар бойынша теміржол цистерналарын, мұнай құю кемелерін төгу/құю ережесі мен белгіленген мерзімдері
9. Ыстық, тұтқыр және парафинді тауар өнімдерін айдау ережесі
10. Тауар өнімдерінің массасын (көлемін) есептеу тәртібі
11. Калибрлеу/градуирлеу кестелерімен жұмыс істеу тәртібі
12. Тауар өнімінің сынамаларын іріктеу қағидалары мен тәртібі
13. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы
14. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары және жіктелуі, пайдалану ережесі
15. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды, автоцистерналарды, бекіту және реттеу арматураларын пломбалау тәсілдері
16. Тауар өнімдерін жылыту тәсілдері мен ережелері
17. Тауар өнімдеріне түгендеу жүргізу тәртібі
18. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері
19. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 4: Мұнай ұстағыштарға қызмет көрсету	Машықтар: 3-разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Мұнай ұстағыштардың техникалық жағдайын тексеру 2. Суағарлардағы су қабатының биіктігін өлшеуге арналған аспаптар мен құралдарды қолдану 3. Мұнайды, оны қайта өңдеу өнімдерін мұнай жинау құрылғыларына айдау 4. Мұнайды, оны қайта өңдеу өнімдерін өлшеуіштерге жинау 5. Мұнай ұстағыштардың секцияларын, құбырларын тазалауға арналған қол, механикаландырылған құралдарды, құрылғылар мен құралдарды қолдану 6. Мұнай тұтқыштарға түсетін ағынды судың сынамасын іріктеу 7. Мұнай аулағышқа дейін және одан кейін алынған сарқынды су сынамаларында мұнай құрамын, оны қайта өңдеу өнімдерін анықтау нәтижелері бойынша мұнай аулағыштар жұмысының тиімділігін тексеру 8. Мұнай тұтқыштардағы су асты тұнбаларын жою 9. Ілмекті және сақтандырғыш жабдықтарды жұмыста қолдану 10. Мұнай ұстағыштар жабдығының бөлшектерін майлауды жүзеге асыру 11. Мұнай аулағыштарды пайдалану бойынша құжаттаманы ресімдеу 12. Биологиялық және механикалық тазарту ғимараттарына қызмет көрсету 13. Технологиялық регламентке сәйкес сарқынды суларды тазартуды қамтамасыз ету 14. Берілген режимнен ауытқуды ескерту және жою 15. Аэраторлар бойынша ауаны біркелкі бөлу аэратенктер мен ғимараттар арасында сарқынды сулар 16. Нормативтен тыс мөлшерде келіп түскен кезде сарқынды суларды кейіннен қайта өңдеумен авариялық амбарларға айдау 17. Суперфосфат ерітінділерін дайындау және оны белгіленген нормаларға сәйкес мөлшерде және концентрацияларда сарқынды суға жіберу 18. Белсенді тұнбаның тіршілік етуі үшін қажетті концентрациялардағы биологиялық тазарту құрылыстарындағы фосфор мен оттегінің құрамын қамтамасыз ету 19. Артық және өлшенген белсенді тұнбаны құрылыстардан уақтылы жою және флотаторлардың бетінен пайда болған көбікті жинау 20. Айналмалы сумен жабдықтау блогын оның қалыпты жұмысы үшін қажетті мөлшерде тазартылған сумен қамтамасыз ету 21. Дренаждық жүйеден жер асты суларын соруды қамтамасыз ету 22. Флотаторларға ауаның ерімеген көлемдерінің флотаторларына өтуіне жол бермей, оның ең жоғары көлемінің еруіне қол жеткізе отырып, ауаның берілуін реттеу 23. Ағынды суды нормативтен тыс ластау немесе нормативтен тыс көлемде шығару көздерін анықтау 24. Реагенттерді дайындау мен мөлшерлеуді қамтамасыз ету және оны белгіленген нормаларға сәйкес ағынды суға жіберу 25. Өндірістік журналдарда жазба жүргізу және ауысым бойы режимдік парақтарды уақтылы толтыру 26. Құрылыстардың бетін шөптен, қоқыстан тазарту, судың ағуын тазарту
---	--

	Білімдер: 3-разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Мұнай аулағыштардың құрылысы, жұмыс принципі және пайдалану ережесі 2. Мұнай ұстағыштардың жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу технологиялары мен мерзімділігі 3. Мұнай ұстағыш жабдықтарының ақауларының түрлері 4. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы 5. Мұнай аулағыштардың секцияларын, құбыржолдарын тазарту тәсілдері 6. Құралдарды, құрылғыларды пайдалану жөніндегі ережелер, нұсқаулықтар 7. Ағынды судың сынамаларын іріктеу тәртібі 8. Сарқынды су сынамаларында мұнай құрамын, оны қайта өңдеу өнімдерін анықтау әдістері 9. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері 10. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары 11. Мұнай аулағыштарды пайдалану жөніндегі белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі 12. Цехтың технологиялық схемасы және ағынды суларды механикалық, физикалық- химиялық және биологиялық тазартудың технологиялық процесін жүргізу 13. Учаскенің жабдықтары мен құрылыстарының құрылысы, жұмыс істеу принципі, пайдалану ережесі 14. Технологиялық жабдықтың, бақылау-өлшеу аспаптарының, құбырлардың, арматураның құрылғысы 15. Технологиялық процестің барысына және өнім сапасына әсер ететін факторлар 16. Шикізаттың, реагенттердің және өндірілетін өнімнің физикалық-химиялық қасиеттері 17. Қолданылатын заттар мен материалдардың қауіптілігі мен зияндылығы 18. Мұнай өңдеу зауыттарында қолданылатын ағынды суларды тазарту әдістері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 5: Өнеркәсіптік объектілерде тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы технологиялық процестерді жүргізу, шағын және орташа (4- разряд), үлкен (5-разряд) көлемде тауар өнімін жеткізу (өткізу) бойыша	Машықтар: 3 - ші және 4-ші разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Тауар өнімдерін сілтілеуді жүргізу үшін қажетті компоненттердің санын есептеуді жүргізу 2. Резервуарлардан, сыйымдылықтардан, цистерналардан сілтіні, қышқылды, реагенттерді құю 3. Катализаторларды ұсақтау, сұрыптау және жабу 4. Көмірсутектер буларын рекуперациялау қондырғысына газдарын бұруға арналған құбырды ағызу-құю жабдығына қосу 5. Көмірсутектер буларын рекуперациялау қондырғысының жұмыс параметрлерін бекіту 6. Катализаторларды ұсақтау, сұрыптау және тығындау 7. Тауарлық өнімді сілтілендіруді жүргізуге арналған технологиялық схемаларды және газ конденсатын тазалауға арналған технологиялық схемаларды құрастыру 4 - ші және 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 3- разрядқа икемділікке қосымша: 1. Өнімдерді араластыруға арналған компоненттерді (қоспаларды) беру режимін анықтау 2. Өнімдерді араластыру үшін технологиялық схемаларды құрастыру 3. Сілтілер мен қышқыл ерітінділерінің концентрациясын анықтау 4. Өнімдер мен компоненттердің ағындарын ауыстырып қосу 5. Компаундирлеу, одоризациялау, сілтілеу, бейтараптандыру кезінде компоненттерді (қоспаларды) араластыру толықтығын тексеру 6. Компоненттерді (қоспаларды) қосымша беру үшін мөлшерін анықтау 7. Химиялық талдау жүргізу үшін ағындардың сынамасын алу 8. Сарқынды суларды тазартуды жүргізу 9. Тазартқанға дейін және одан кейін алынған сарқынды су сынамаларында мұнайдың, оны қайта өңдеу өнімдерінің құрамын анықтау 10. Жобалық көлеммен салыстырғанда сарқынды суларды тазарту дәрежесін бағалау 11. Ауланған мұнай өнімін бөлу 12. Абсорбирлеуші (адсорбирлеуші) элементтің өнім буымен қанығу дәрежесін анықтау
---	---

Білімдер:

3-разряд үшін (СБШ 3):

2- разрядты білімдерге қосымша:

1. Тауар өнімін сілтілеудің технологиялық схемасы
2. Газ конденсатын тазартудың технологиялық схемасы
3. Абсорбирлеуші (адсорбирлеуші) элементтің өнімнің буымен қанығуының шекті деңгейлері
4. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері
5. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары
6. Қызмет бағыты бойынша пайдаланылатын бағдарламалық жасақтама пайдаланушы көлемінде Дербес компьютерде жұмыс істеу ережелері
7. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы жұмыстарды жүргізу жөніндегі белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі

4-разряд үшін (СБШ 3):

3- разрядты білімдерге қосымша:

1. Өнімдерді араластыруды жүргізуге арналған рецептураға сәйкес компоненттердің (қоспалардың) санын (көлемін) есептеу және өнімдерді араластыруды жүргізуге арналған компоненттерді (қоспаларды) беру режимін есептеу тәртібі
2. Сарқынды суларды бұру процесі, сарқынды суларды тазарту тәртібі
3. Ағын сулардың сынамаларын алу ережесі мен тәртібі
4. Ағынды суларды тазарту сапасына қойылатын талаптар

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 3:
Компаундау жолымен тауарлық өнімді дайындау жөніндегі жұмыстарды орындау

Дағды 1: Компаундтау жолымен тауарлық өнімді дайындау процесін жүзеге асыру	Машықтар: 4-5 разрядтарға арналған (СБШ 3): 3- разрядты икемділікке қосымша: 1. Парк резервуарларына технологиялық қондырғылардан бензин компоненттерін қабылдау бойынша технологиялық схеманы құрастыру 2. Араластыру станциясының ішінде бензинді айдау схемасын, технологиялық қондырғыларға парктен қайтару схемасын, тауар-шикізат парктерінде тауарлық өнімді дайындау жөніндегі схеманы, эстакадаларға құю схемасын құрастыру 3. Бензиндерді араластыру станциясының резервуарларына нафтаның изомеризаты мен сплиттерін қабылдау схемасын құрастыру 4. Технологиялық қондырғылардан бензиннің түсуін, БӨАЖА аспаптары бойынша құйылуын, температурасын бақылауды жүзеге асыру 5. Сызбаға сәйкес бензиндер жүрісін ауыстырып қосу 6. БӨАЖА көрсеткіштері және деректерді өңдеудің ақпараттық жүйесі бойынша технологиялық режим нормаларын сақтау 7. Толтырылған резервуарларды паспорттауға немесе талдау үшін сынама алуға дайындауды жүргізу 8. Регламентке сәйкес тауар асты судан, механикалық қоспалардан дренаждау жүргізу 9. Зертханалық бақылау кестесіне сәйкес сынамаларды іріктеуді жүргізу 10. Талдау нәтижелері бойынша немесе автоматты талдағыш деректері бойынша шикізат пен тауар өнімінің сапасын тексеру 11. Коллекторлардағы бензиннің қысымын бақылауды жүзеге асыру, резервуарлық парктерге артық қысымды шығаруды жүргізу 12. Рулеткаға резервуарлардағы мұнай өнімдерінің деңгейін өлшеуді жүргізу 13. Бензиндерді араластырудың автоматты станциясының схемаларын қолдану 14. Автоматты араластыру станциясында жұмыс істеген кезде парктердің бос көлеміне және зертханалық талдау деректеріне сүйене отырып, тауарлық бензиндердің аралас компоненттерінің массасын есептеу 15. Жоғары октанды бензиндерді дайындау кезінде коллекторларды, желілерді айдау 16. Октан көтергіш қоспаны қабылдау 17. Өндірістік нұсқаулыққа сәйкес ауысымды қабылдау-тапсыру 18. Технологиялық жабдықтар, құбырлар күйіндегі ауытқуларды анықтау мақсатында белгіленген регламентке сәйкес учаске жабдықтарын айналып өтуді жүзеге асыру 19. Сақтандырғыш, бұғаттайтын, дабыл беретін аспаптардың, өрт сөндіру құралдарының, электр құрылғылары мен желілерінің, арматураның, коммуникациялар мен қоршаулардың жарамдылығын бақылауды жүзеге асыру 20. Жабдықты жөндеуге дайындау бойынша жұмыстарды орындау, жөндеуге шығарылатын жабдықты мұнай өнімдерінен толық босатуды қамтамасыз ету
--	--

		Білімдер:	
		4-5 разрядтарға арналған (СБШ 3): 3- разрядты білімдерге қосымша: 1. Мұнай өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері 2. Учаскенің технологиялық схемалары, сумен жабдықтау, кәріз, желдету және электрмен жабдықтау схемалары 3. Учаске жабдықтарының орналасу жоспары 4. Резервуарлардың құрылғылары, мақсаты 5. Жабдықтың, арматураның, учаске коммуникацияларының құрылысы, жұмыс істеу принципі және пайдалану ережесі 6. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматиканың мақсаты 7. Аварияларды жою жоспары (АЖЖ) 8. Техникалық құжаттама мен жедел журналды жүргізу ережесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Орындаушылық Дербестік Зейінділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Резервуарлар жөніндегі инженер	
10. Кәсіптің карточкасы «Химиялық талдау зертханашысы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-149		
Кәсіптің атауы:	Химиялық талдау зертханашысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Химиялық талдау зертханашысы, 2-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кәсіптік даярлық (білім беру ұйымы базасындағы қысқа мерзімді курстар немесе кәсіпорында оқыту, белгіленген деңгей) (БХСЖ 2-деңгейі)		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2-разрядты химиялық талдау зертханашысы 3-разрядты химиялық талдау зертханашысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Химиялық талдаулар/сынақтар/зерттеулер жүргізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық талдау жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық талдау жүргізу			

Дағды 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерін талдау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру	Машықтар: 2-разряд үшін (БСН 2): 1. Қарапайым біртекті сынақтар/өлшеулер жүргізу 2. Мұнай өнімдері мен басқа да сұйық заттарды айдауды жүргізу 3. Ерітінділерді дайындау, талдау үшін сынамаларды дайындау 4. Аналитикалық таразыларды қолдана отырып, талданатын материалдардағы ылғалдың пайыздық мөлшерін анықтау 5. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау, біліктілігі анағұрлым жоғары зертханашының басшылығымен оның айғақтарының жазбасын жүргізу. 3-разряд үшін (БСН 2): 2-разряд дағдыларына қосымша: 1. Орташа күрделілікті сынау / өлшеу жүргізу 2. Талданатын материалдардағы заттың пайыздық мөлшерін әртүрлі әдістермен анықтау 3. Мұнай мен мұнай өнімдеріндегі күкірт пен хлорид тұздарының құрамын анықтау 4. Зертханалық жабдықты баптау 5. Біліктілігі анағұрлым жоғары зертханашының басшылығымен зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыру 6. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау және оның көрсеткіштерінің жазбасын жүргізу 4-разряд үшін (БСН 3): 3-разряд дағдыларына қосымша: 1. Сынақтардың стандартты әдістері бойынша, ерітінділердің, реактивтердің, мұнай мен мұнай өнімдерінің, дайын өнімнің, қосалқы материалдардың, қалдықтардың құрамын сынау/өлшеу жүргізу. 2. Ерітінділердің титрлерін анықтау және тексеру 3. Сынақ/өлшеу нәтижелерін ресімдеу және есептеу 4. Зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыру 5. Төрелік талдаулар/ сынақтардың қарапайым және орташа күрделілігін жүргізу 6. Құрғақ технологиялық және сұйытылған газға зертханалық сынақтар жүргізу 5-разряд үшін (БСН 4): 4-разряд дағдыларына қосымша: 1. Аса күрделі сынақтар/өлшеулер жүргізу 2. Атомдық-абсорбциялық әдіспен сынақтар/өлшеулер жүргізу 3. Күрделі төрелік сынақтар/өлшеулер жүргізу 4. Стандартты емес талдаулар/ сынақтар/ өлшеулер нәтижелеріне метрологиялық бағалау жүргізу 5. Тестілеуге ұсынылған әдістерді сынақтан өткізу 6. Қызмет көрсетілетін жабдыққа баптау жүргізу 7. Құрғақ технологиялық және сұйытылған газға аса күрделі зертханалық сынақтар жүргізу.
---	--

Білімдер:

2-разряд үшін (БСН 2):

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Қарапайым сынақтар/өлшеулер жүргізу әдістемесі, жалпы және талдамалық химия негіздері
3. Зертханалық жабдыққа, аппаратураға және бақылау-өлшеу құралдарына қызмет көрсету қағидалары
4. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптары, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау

3-разряд үшін (БСН 2):

2-разряд білімдеріне қосымша:

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Титрлерді орнату және тексеру тәсілдері, қолданылатын реактивтердің қасиеттері және оларға қойылатын талаптар
3. Қолданылатын реагенттердің орташа күрделілігі мен қасиеттерін сынау/өлшеу әдістемесі
4. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
5. Қызмет көрсетілетін учаске бойынша сынақтарды/өлшемдерді орындау әдістеріне және тауарлық өнімдерге арналған мемлекеттік/мемлекетаралық стандарттар
6. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптары, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау
7. Аккредиттелген сынақ зертханаларына қойылатын талаптар

4-разряд үшін (БСН 3):

3-разряд білімдеріне қосымша:

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Қолданылатын реактивтердің мақсаты мен қасиеттері
3. Зертханалық қондырғыларды құрастыру ережелері
4. Титрленген ерітінділерді дайындау әдістері
5. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
6. Бақылау-өлшеу құралдарын және әртүрлі үлгідегі таразыларды пайдалану ережесі
7. Сынақтарды/өлшемдерді орындау әдістеріне арналған техникалық шарттар және мемлекеттік / мемлекетаралық стандарттар; орындалған жұмыстардың техникалық құжаттамасын жүргізу қағидалары
8. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптарын, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау
9. Аккредиттелген сынақ зертханаларына қойылатын талаптар

5-разряд үшін (БСН 4):

4-разряд білімдеріне қосымша:

1. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
2. Жалпы, талдамалық және физикалық химия негіздері; талдаудың физикалық-химиялық әдістері
3. Сынақтар/өлшеулер жүргізу әдістемесін әзірлеу және таңдау негіздері

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Орындаушылық Дербестік Зейінділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-зертханашы	
11. Кәсіптің карточкасы «Химиялық талдау зертханашысы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-149		
Кәсіптің атауы:	Химиялық талдау зертханашысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Химиялық талдау зертханашысы, 2-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кәсіптік даярлық (бір жылға дейінгі кәсіптік даярлық бағдарламалары бойынша білім беру ұйымының базасындағы курстар немесе кәсіпорында оқыту) (БХСЖ 3-деңгейі)		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3-разрядты химиялық талдау зертханашысы 4-разрядты химиялық талдау зертханашысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Химиялық талдаулар/сынақтар/зерттеулер жүргізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық талдау жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық талдау жүргізу			

Дағды 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерін талдау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру	Машықтар: 2-разряд үшін (БСН 2): 1. Қарапайым біртекті сынақтар/өлшеулер жүргізу 2. Мұнай өнімдері мен басқа да сұйық заттарды айдауды жүргізу 3. Ерітінділерді дайындау, талдау үшін сынамаларды дайындау 4. Аналитикалық таразыларды қолдана отырып, талданатын материалдардағы ылғалдың пайыздық мөлшерін анықтау 5. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау, біліктілігі анағұрлым жоғары зертханашының басшылығымен оның айғақтарының жазбасын жүргізу. 3-разряд үшін (БСН 2): 2-разряд дағдыларына қосымша: 1. Орташа күрделілікті сынау / өлшеу жүргізу 2. Талданатын материалдардағы заттың пайыздық мөлшерін әртүрлі әдістермен анықтау 3. Мұнай мен мұнай өнімдеріндегі күкірт пен хлорид тұздарының құрамын анықтау 4. Зертханалық жабдықты баптау 5. Біліктілігі анағұрлым жоғары зертханашының басшылығымен зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыру 6. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау және оның көрсеткіштерінің жазбасын жүргізу 4-разряд үшін (БСН 3): 3-разряд дағдыларына қосымша: 1. Сынақтардың стандартты әдістері бойынша, ерітінділердің, реактивтердің, мұнай мен мұнай өнімдерінің, дайын өнімнің, қосалқы материалдардың, қалдықтардың құрамын сынау/өлшеу жүргізу. 2. Ерітінділердің титрлерін анықтау және тексеру 3. Сынақ/өлшеу нәтижелерін ресімдеу және есептеу 4. Зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыру 5. Төрелік талдаулар/ сынақтардың қарапайым және орташа күрделілігін жүргізу 6. Құрғақ технологиялық және сұйытылған газға зертханалық сынақтар жүргізу 5-разряд үшін (БСН 4): 4-разряд дағдыларына қосымша: 1. Аса күрделі сынақтар/өлшеулер жүргізу 2. Атомдық-абсорбциялық әдіспен сынақтар/өлшеулер жүргізу 3. Күрделі төрелік сынақтар/өлшеулер жүргізу 4. Стандартты емес талдаулар/ сынақтар/ өлшеулер нәтижелеріне метрологиялық бағалау жүргізу 5. Тестілеуге ұсынылған әдістерді сынақтан өткізу 6. Қызмет көрсетілетін жабдыққа баптау жүргізу 7. Құрғақ технологиялық және сұйытылған газға аса күрделі зертханалық сынақтар жүргізу.
---	--

Білімдер:

2-разряд үшін (БСН 2):

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Қарапайым сынақтар/өлшеулер жүргізу әдістемесі, жалпы және талдамалық химия негіздері
3. Зертханалық жабдыққа, аппаратураға және бақылау-өлшеу құралдарына қызмет көрсету қағидалары
4. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптары, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау

3-разряд үшін (БСН 2):

2-разряд білімдеріне қосымша:

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Титрлерді орнату және тексеру тәсілдері, қолданылатын реактивтердің қасиеттері және оларға қойылатын талаптар
3. Қолданылатын реагенттердің орташа күрделілігі мен қасиеттерін сынау/өлшеу әдістемесі
4. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
5. Қызмет көрсетілетін учаске бойынша сынақтарды/өлшемдерді орындау әдістеріне және тауарлық өнімдерге арналған мемлекеттік/мемлекетаралық стандарттар
6. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптары, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау
7. Аккредиттелген сынақ зертханаларына қойылатын талаптар

4-разряд үшін (БСН 3):

3-разряд білімдеріне қосымша:

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Қолданылатын реактивтердің мақсаты мен қасиеттері
3. Зертханалық қондырғыларды құрастыру ережелері
4. Титрленген ерітінділерді дайындау әдістері
5. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
6. Бақылау-өлшеу құралдарын және әртүрлі үлгідегі таразыларды пайдалану ережесі
7. Сынақтарды/өлшемдерді орындау әдістеріне арналған техникалық шарттар және мемлекеттік / мемлекетаралық стандарттар; орындалған жұмыстардың техникалық құжаттамасын жүргізу қағидалары
8. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптарын, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау
9. Аккредиттелген сынақ зертханаларына қойылатын талаптар

5-разряд үшін (БСН 4):

4-разряд білімдеріне қосымша:

1. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
2. Жалпы, талдамалық және физикалық химия негіздері; талдаудың физикалық-химиялық әдістері
3. Сынақтар/өлшеулер жүргізу әдістемесін әзірлеу және таңдау негіздері

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Орындаушылық Дербестік Зейінділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-зертханашы	
12. Кәсіптің карточкасы «Тауарлар операторы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-171		
Кәсіптің атауы:	Тауарлар операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. § 40-44 Тауарлы оператор		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Тауарлар операторы 2-разрядты Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 10 мың т. дейінгі 3- разрядты тауарлық оператор Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 10 - 40 мың т. дейінгі 4- разрядты тауарлық оператор Мұнай өнімдерін сатудың жылдық көлемі 40 - 100 мың т. дейінгі 5- разрядты тауарлық оператор Сыртқы-зауыттық объектілердің операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тауарлық өнімді (өнеркәсіптік объект) қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, қайта айдауды және босатуды жүзеге асыратын өнеркәсіптік объектілерде (өнеркәсіптік объект) мұнайды, газды, газ конденсатын және оларды қайта өңдеу өнімдерін, реагенттерді және басқа да өнімдерді (тауарлық өнім) қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, қайта айдауды және босатуды қамтамасыз ету үшін қажет болған жағдайда, әртүрлі қоспаларды тарту арқылы компоненттерді бөлу, араластыру процестерін басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы және дайындық жұмыстарын, өнеркәсіптік объектілерде ыдыстық тауар өнімдерінің қозғалысы бойынша операцияларды орындау 2. Өнеркәсіптік объектілерде тауарлық өнімдерді қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, айдауды және босатуды қамтамасыз ету 3. Компаундау жолымен тауарлық өнімді дайындау жөніндегі жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде			

қосалқы және дайындық жұмыстарын, өнеркәсіптік объектілерде ыдыстық тауар өнімдерінің қозғалысы бойынша операцияларды орындау	Дағды 1: Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың техникалық жағдайын тексеру	Машықтар: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың механикалық зақымдануын, булануын, ағуын анықтау 2. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың бітелуін және герметикалығын тексеру 3. Резервуарларда, ыдыстарда, цистерналарда бөгде заттардың, су түбіндегі шөгінділердің, мұздың немесе судың болуын анықтау 4. Пломбаны дайындау 5. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды булауды, жууды, кептіруді жүзеге асыру 6. Қол, механикаландырылған құралдарды, резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды булауға, жууға, кептіруге арналған құрылғылар мен құралдарды қолдану 7. Бекіту және реттеу арматурасын ашу, жабу
		Білімдер: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың, тиекті және реттеуші арматураның мақсаты, құрылымы және пайдалану тәртібі 2. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың пайдалануға жарамдылығын бағалау критерийлері 3. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды тауарлық өнімнің қалдықтарынан, механикалық қоспалардан, судан және түптік шөгінділерден булау, жуу, кептіру тәсілдері 4. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды булауға, жууға, кептіруге арналған ерітінділер мен құралдардың құрамы 5. Резервуарлардан, сыйымдылықтардан, су цистерналарынан және су түбіндегі шөгінділерді сору, дренаждау, түсіру тәртібі және бекіту және реттеу арматурасын ашу, жабу тәртібі 6. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды, автоцистерналарды, бекіту және реттеу арматураларын пломбалау тәсілдері 7. Тауар өнімінің көлемін анықтау және оның салмағын есептеу тәртібі және калибрлеу / градуирлеу кестелерімен жұмыс істеу тәртібі 8. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды булауға, жууға, кептіруге арналған қол, механикаландырылған құралдарды, құрылғылар мен айла бұйымдары қолдану ережесі және пайдалану жөніндегі нұсқаулық
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: Тауар өнімінің параметрлерін тексеру	Машықтар: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Резервуарларда, ыдыстарда, цистерналарда тауарлық өнімнің деңгейін, температурасын, қысымын, көлемін өлшеуге арналған аспаптарды қолдану 2. Тауар өнімдерінде механикалық қоспалар мен судың болуын көзбен анықтау 3. Сынамаларды алу алдында резервуарлардан, сыйымдылықтардан, цистерналардан су мен кірді шығаруды жүргізу 4. Химиялық талдау жүргізу үшін тауар өнімінің сынамасын іріктеу 5. Тауар өнімінің сынамаларын орауды, таңбалауды жүргізу 6. Резервуарларда, сыйымдылықтарда, цистерналарда ысырманы ашу және жабу 7. Тауарлық өнімнің параметрлері, сынамаларды іріктеу бойынша құжаттаманы ресімдеу Білімдер: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Тауар өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері 2. Тауар өнімінің сынамаларын іріктеу қағидалары мен тәртібі 3. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы 4. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары және жіктелуі, пайдалану ережесі 5. Тауар өнімінің сынамаларын орау, таңбалау және сақтау тәртібі 6. Тауарлық өнімнің параметрлері, сынамаларды іріктеу бойынша белгіленген құжаттаманы ресімдеу түрлері, мақсаты, тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Ыдыстық тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау және босату және жаңа және өңделген майлармен операцияларды орындау	Машықтар: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Тауар өнімі бар сыйымдылықты (ыдыстарды) пломбалаудың бүтіндігін айқындау және буып- тую мен ыдыстың бүтіндігін, ыдысты тауар өнімінің жарамдылық мерзімдерін айқындау 2. Ыдыстың (ыдыстың) герметикалық бітелуін жүргізу және ыдыстың тауарлық өнімдерін өлшеу 3. Ыдысты тауар өнімін тасымалдауға арналған сыйымдылықтармен жабдықталған сыйымдылықтарды (ыдыстарды), көлік құралдарын, газ баллондарын өлшеуге арналған жабдықтарды қолдану 4. Ыдысты тауар өнімдерін жылытуға арналған жабдықты қолдану 5. Ыдысты тауар өнімдерін қыздыруға арналған жабдықты қолдану және ыдысты тауар өнімдерін қыздырудың параметрлерін анықтау 6. Пломбаны дайындау 7. Пайдаланылған майларды қабылдауды жүргізу 8. Май сүзгілерін беру 9. Тауар өніміне сапа паспортын бекітуді (ілуді) жүргізу 10. Ыдыстық тауар өнімдерін түсіру және тиеуді жүргізу 11. Жүк қармаушы айлабұйымдардың жарамдылығын оларды пайдалану алдында анықтау 12. Ыдыстық тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау және жіберу бойынша құжаттаманы ресімдеу

		Білімдер: 2-разряд үшін (СБШ 2): 1. Майлардың физикалық-химиялық қасиеттері және зиянды заттарға жататын тауар өнімдерінің жіктелуі 2. Тауар өнімдерінің жоғалу және бүліну себептері, олардың алдын алу әдістері 3. Тауар өнімдерінің табиғи ысыраптарының нормалары 4. Сыйымдылықтарды (ыдыстарды) пломбалау тәсілдері және тауар өнімдерін қыздыру ережесі 5. Жүктерді тиеу-түсіру жұмыстарын орындау, ілмектеу, көтеру, орнын ауыстыру ережесі 6. Ыдысты тауар өнімдерін өлшеу тәртібі 7. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары мен жіктелуі, пайдалану ережесі және жұмыс принциптері, жүк қармаушы, жүк көтергіш механизмдер мен айлабұйымдарды пайдалану ережесі 8. Ыдыстық тауар өнімдерін қоймалау ережесі 9. Құралдарды, құрылғыларды пайдалану жөніндегі ережелер, нұсқаулықтар 10. Ыдыстағы тауар өнімдеріне түгендеу жүргізу тәртібі 11. Өнеркәсіптік объектінің бекітілген аумағын күтіп-ұстауға қойылатын талаптар 12. Пайдаланылған майларды қабылдау тәртібі 13. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары 14. Майлармен жұмыс істеу бойынша белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі
Еңбек функциясы 2: Өнеркәсіптік объектілерде тауарлық өнімдерді қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, айдауды және босатуды қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 1: Өнеркәсіптік объектілерде тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы технологиялық процестерді жүргізу, шағын және орташа (4- разряд), үлкен (5-разряд) көлемде тауар өнімін жеткізу (өткізу) бойыша	Машықтар: 3 - ші және 4-ші разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Тауар өнімдерін сілтілеуді жүргізу үшін қажетті компоненттердің санын есептеуді жүргізу 2. Резервуарлардан, сыйымдылықтардан, цистерналардан сілтіні, қышқылды, реагенттерді құю 3. Катализаторларды ұсақтау, сұрыптау және жабу 4. Көмірсутектер буларын рекуперациялау қондырғысына газдарын бұруға арналған құбырды ағызу-құю жабдығына қосу 5. Көмірсутектер буларын рекуперациялау қондырғысының жұмыс параметрлерін бекіту 6. Катализаторларды ұсақтау, сұрыптау және тығындау 7. Тауарлық өнімді сілтілендіруді жүргізуге арналған технологиялық схемаларды және газ конденсатын тазалауға арналған технологиялық схемаларды құрастыру 4 - ші және 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 3- разрядқа икемділікке қосымша: 1. Өнімдерді араластыруға арналған компоненттерді (қоспаларды) беру режимін анықтау 2. Өнімдерді араластыру үшін технологиялық схемаларды құрастыру 3. Сілтілер мен қышқыл ерітінділерінің концентрациясын анықтау 4. Өнімдер мен компоненттердің ағындарын ауыстырып қосу 5. Компаундирлеу, одоризациялау, сілтілеу, бейтараптандыру кезінде компоненттерді (қоспаларды) араластыру толықтығын тексеру 6. Компоненттерді (қоспаларды) қосымша беру үшін мөлшерін анықтау 7. Химиялық талдау жүргізу үшін ағындардың сынамасын алу 8. Сарқынды суларды тазартуды жүргізу 9. Тазартқанға дейін және одан кейін алынған сарқынды су сынамаларында мұнайдың, оны қайта өңдеу өнімдерінің құрамын анықтау 10. Жобалық көлеммен салыстырғанда сарқынды суларды тазарту дәрежесін бағалау 11. Ауланған мұнай өнімін бөлу 12. Абсорбирлеуші (адсорбирлеуші) элементтің өнім буымен қанығу дәрежесін анықтау
---	---

	Білімдер: 3-разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Тауар өнімін сілтілеудің технологиялық схемасы 2. Газ конденсатын тазартудың технологиялық схемасы 3. Абсорбирлеуші (адсорбирлеуші) элементтің өнімнің буымен қанығуының шекті деңгейлері 4. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері 5. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары 6. Қызмет бағыты бойынша пайдаланылатын бағдарламалық жасақтама пайдаланушы көлемінде Дербес компьютерде жұмыс істеу ережелері 7. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде қосалқы жұмыстарды жүргізу жөніндегі белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі 4-разряд үшін (СБШ 3): 3- разрядты білімдерге қосымша: 1. Өнімдерді араластыруды жүргізуге арналған рецептураға сәйкес компоненттердің (қоспалардың) санын (көлемін) есептеу және өнімдерді араластыруды жүргізуге арналған компоненттерді (қоспаларды) беру режимін есептеу тәртібі 2. Сарқынды суларды бұру процесі, сарқынды суларды тазарту тәртібі 3. Ағын сулардың сынамаларын алу ережесі мен тәртібі 4. Ағынды суларды тазарту сапасына қойылатын талаптар
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: Тауарлық өнімді жеткізудің (сатудың) шағын, орташа және үлкен көлемі бар резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың техникалық жай-күйін тексеру	Машықтар: 3-ші, 4-ші, 5-ші, 6-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың механикалық зақымдануын анықтау 2. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату үшін қолданылатын жай-күй параметрлерін белгілеу 3. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, құбырлардың, бекіткіш және реттеуші арматураның сыртқы бетінің ластану дәрежесін бағалау 4. Қорғау және қосалқы құрылғылар мен олардың элементтерінің техникалық жай-күйін бағалау 5. Сыртқы белгілері бойынша тауар өнімдерінің ағуын анықтау 6. Бекіткіш және реттеуші арматураның ұсақ ақауларын жою 7. Тығыздама тығыздағыштарын толтыру, бұрандалы қосылыстарды тарту 8. Қол, механикаландырылған слесарлық құралдарды, технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін, резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын булауға, үрлеуге, шаюға арналған құрылғылар мен құралдарды қолдану 9. Құбырларда, резервуарларда, сыйымдылықтарда, цистерналарда бітеуіштерді орнату (алу) 10. Пайдаланудан шығару және пайдалануға беру кезінде құбыр арматурасының көмегімен тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын технологиялық жабдықты ажырату/қосу 11. Резервуарлардағы, сыйымдылықтардағы, цистерналардағы тыныс алу және сақтандыру арматураларының деңгей өлшегіштердің, электр және бу жылытқыштардың жарамдылығын тексеру 12. Алау оқпанының тартылуын бекіту, газды алау жүйесіне беру 13. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен жұмыс істей білу 14. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және жіберу үшін қолданылатын технологиялық жабдықтарға қызмет көрсету бойынша құжаттаманы ресімдеу 15. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және жіберу үшін қолданылатын бекітпелердің жай-күйін, тығыздамалардың және қосылыстардың герметикалығын тексеру 16. Алау жағу және сөндіру 17. Газды алау жүйесіне беру 18. Қосымша сыйымдылықтарды уақтылы босату үшін толтыру дәрежесін анықтау 19. Алау жүйесін басқару кезінде бақылау және автоматтандыру құралдарын қолдану 20. Алау оқпанының және өнеркәсіптік объектінің айналасындағы аумақтың қоршауының болуын тексеру Білімдер: 3-ші, 4-ші, 5-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату үшін қолданылатын
---	--

технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың мақсаты, құрылысы, әрекет ету принциптері және пайдалану тәртібі

2. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын орналастыру схемасы

3. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату үшін қолданылатын айналып өту маршруттары

4. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын ақаулықтардың түрлері

5. Резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың пайдалануға жарамдылығын бағалау критерийлері

6. Тауарлық өнімді қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын технологиялық жабдықтарды, резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды тазалау, булау, үрлеу, жуу тәртібі

7. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын тазалау, булау, үрлеу, шаюға арналған ерітінділер мен құралдардың құрамы

8. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, айдауға және жіберуге арналған қол, механикаландырылған құралдарды, құрылғыларды және құрылғыларды қолдану ережесі және пайдалану жөніндегі нұсқаулық

9. Факел жүйелері жұмысының схемасы, құрылымы және технологиялық регламенті

10. Алау жүйелерін пайдалану ережесі

11. Авариялар, инциденттер және өрт кезінде пайдаланылатын жабдықтың орналасу схемасы және қолдану тәртібі

12. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері

13. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары

14. Өнеркәсіптік объектінің бекітілген аумағын күтіп-ұстауға қойылатын талаптар

6-разряд үшін (СБШ 3):

5- разрядты білімдерге қосымша:

1. Цистерналарды, жартылай вагон-бункерлер мен мұнай кемелерін төгу-қю, вагондар мен мұнай кемелерін тиеу-түсіру мерзімдері мен тәртібіне арналған теміржол және пароход жарғылары мен шарттары

2. Мұнай өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері және олардың қолданылу саласы, майдың қартаю белгілері

3. Оларды тұрақтандыру және араластыру тәсілдері, қабылданатын, жөнелтілетін және жіберілетін мұнай өнімдерінің сапасына стандарттар

4. Қашықтықтан басқару және телемеханика аппаратурасының құрылысы, оларды баптау және реттеу

5. Электронды-фактуралық машиналардың құрылысы

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 3: Құрылыстарды (стационарлық резервуарларды, сыйымдылықтарды, эстакадаларды, тіреулерді, айлақтарды, құю пункттерін, магистральдық мұнай өнімдері құбырларын, ауыстырып тиеу мұнай базаларын, құбырларды) өнеркәсіптік объектілерде тауар өнімдерін қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және жіберуге дайындау	Машықтар: 3 - ші және 4-ші, 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Құрылыстардың тауар өнімдерін қабылдауды, орналастыруды, сақтауды, қайта айдауды және босатуды жүргізуге дайындығын айқындау 2. Тауарлық өнімді қабылдаудың/жіберудің, айдаудың технологиялық схемасын құрастыруды жүзеге асыру 3. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды және технологиялық құбырларды ауыстырып қосу бойынша жұмыстарды жүргізу 4. Резервуарларда, сыйымдылықтарда, цистерналарда тауарлық өнімнің деңгейін өлшеуге арналған аспаптарды қолдану 5. Тауар өнімдерінің массасын (көлемін) есептеуді жүзеге асыру 6. Тауарлық өнімді қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және босатуға қорғау және қосалқы құрылғылар мен олардың элементтерінің дайындығын тексеру 7. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды бөгде заттардың, шөгінділердің, мұздың немесе судың болуына тексеру жүргізу 8. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды тауарлық өнім қалдығынан босату, дренаждау, үрлеу бойынша жұмыстар жүргізу 9. Үйінділердің бүтіндігін, қоршаулардың, сақтандырғыш құрылғылардың, блоктау және сигнал беру құрылғыларының, жеке және ұжымдық қорғану құралдарының болуы мен жарамдылығын анықтау 10. Тауарлық өнімдерді қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және босатуға құрылыстарды дайындау бойынша құжаттаманы ресімдеу
	Білімдер: 3 - ші және 4-ші, 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Технологиялық жабдықтың, резервуарлардың, сыйымдылықтардың, цистерналардың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және босату үшін қолданылатын орналастыру схемасы 2. Тауар өнімін қабылдаудың/жіберудің, айдаудың технологиялық схемалары 3. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды және технологиялық құбырларды ауыстырып қосу тәртібі 4. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы 5. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары және жіктелуі, пайдалану ережесі 6. Газ теңестіруші және газ бөлуші жүйелердің құрылғысы 7. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері 8. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары 9. Тауарлық өнімдерді қабылдауға, орналастыруға, сақтауға, қайта айдауға және босатуға құрылыстарды дайындау жөніндегі белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 4:	Машықтар:

Өнеркәсіптік объектілерде тауарлық өнімдерді қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау, босату және жеткізу (өткізу) көлемдері бойынша, шағын мөлшерде (3- разряд), орташа (4-разряд) және үлкен (5-разряд)

3 - ші және 4-ші, 5-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша:

1. Резервуарларды, ыдыстарды, цистерналарды қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау, калибрлеу/градуирлеу кестесі бойынша жіберу үшін тауар өнімдерінің санын есептеуді жүргізу
2. Резервуарларда, цистерналарда, сыйымдылықтарда тауар өнімінің деңгейін өлшеуге арналған аспаптарды қолдану
3. Тауар өнімінің параметрлерін анықтау (тығыздығы, температурасы, қысымы, салмағы, көлемі)
4. Резервуарлардағы, сыйымдылықтардағы, цистерналардағы тауар өнімдерінің үлес көлемін анықтау
5. Тауар өнімдеріндегі механикалық қоспалар мен судың болуын анықтау
6. Химиялық талдау жүргізу үшін тауарлық өнімнің сынамаларын іріктеу
7. Көлік құралдарын төгу-құю құрылғыларының астына қою
8. Тауарлық өнімді қабылдау/босату, қайта айдау кезінде қолданылатын технологиялық жабдықты резервуарларға, сыйымдылықтарға, цистерналарға қосу және ажырату
9. Тауарлық өнімді қабылдау / босату, қайта айдау кезінде технологиялық жабдықтың жарамдылығын анықтау
10. Сорғы жабдығын іске қосу және тоқтату
11. Сорғы жабдығының жарамдылығын және тауар өнімдерін жылыту параметрлерін анықтау
12. Тауар өнімдерін қабылдау/босату, айдау кезінде резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды толтыру дәрежесін бағалау
13. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды тауарлық өнім қалдығынан тазарту (босату)
14. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды герметикалық жабу жұмыстарын жүргізу.
15. Тауар өнімдеріне түгендеу жүргізу
16. Тауар өнімін тасымалдауға арналған сыйымдылықтармен жабдықталған көлік құралдарын өлшеуге арналған жабдықтарды және жұмыс аймағының газдану деңгейін өлшеуге арналған жылжымалы аспаптарды қолдану
17. Қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату кезінде тауарлық өнім санының есебін жүргізу
18. Тауар өнімі мен реагенттердің шығындарын қысқарту жөнінде шаралар қабылдау
19. Жұмыс аймағының газдану деңгейін өлшеу үшін тасымалданатын аспаптарды қолдану
20. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын, алғашқы өрт сөндіру құралдарын пайдалану
21. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен жұмыс жүргізу
22. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату бойынша құжаттарды ресімдеу

4 - ші және 5-ші разряд үшін (СБШ 3): 3- разрядты икемділікке қосымша:

1. Есепке алу тораптары арқылы қайта айдалған тауар өнімінің көлемін айқындау
2. Тауар өнімін тасымалдауға арналған сыйымдылықтармен жабдықталған көлік құралдарының толтырылған жағдайда, оның ішінде темір жолдар мен порттарда бос тұруын азайту

		Білімдер:
		3 - ші және 4-ші, 5-ші разрядтарға (СБШ 3): 2- разрядты білімдерге қосымша: 1. Сорғы жабдығының құрылысы, жұмыс принципі, жұмыстың техникалық сипаттамасы, іске қосу және тоқтату тәртібі 2. Зиянды заттарға жататын тауар өнімдерін жіктеу 3. Тауар өнімдерінің жоғалу және бүліну себептері, олардың алдын алу әдістері 4. Тауар өнімдерінің табиғи ысыраптарының нормалары 5. Технологиялық жабдықтың тауарлық өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау және жіберу үшін қолданылатын ақаулықтардың түрлері 6. Тауар өнімін қабылдау, орналастыру, сақтау, қайта айдау және босату жөніндегі жергілікті нормативтік актілер мен өкімдік құжаттардың талаптары 7. Тауар өнімдерін қабылдау, орналастыру, сақтау, айдау, босатудың технологиялық процестері 8. Теміржол және пароход шарттар бойынша теміржол цистерналарын, мұнай құю кемелерін төгу/құю ережесі мен белгіленген мерзімдері 9. Ыстық, тұтқыр және парафинді тауар өнімдерін айдау ережесі 10. Тауар өнімдерінің массасын (көлемін) есептеу тәртібі 11. Калибрлеу/градуирлеу кестелерімен жұмыс істеу тәртібі 12. Тауар өнімінің сынамаларын іріктеу қағидалары мен тәртібі 13. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы 14. Өлшеу, өлшеу аспаптары мен айлабұйымдарының құрылымы, сипаттамалары және жіктелуі, пайдалану ережесі 15. Резервуарларды, сыйымдылықтарды, цистерналарды, автоцистерналарды, бекіту және реттеу арматураларын пломбалау тәсілдері 16. Тауар өнімдерін жылыту тәсілдері мен ережелері 17. Тауар өнімдеріне түгендеу жүргізу тәртібі 18. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері 19. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 5: Мұнай ұстағыштарға қызмет көрсету	Машықтар: 3-разряд үшін (СБШ 3): 2- разрядты икемділікке қосымша: 1. Мұнай ұстағыштардың техникалық жағдайын тексеру 2. Суағарлардағы су қабатының биіктігін өлшеуге арналған аспаптар мен құралдарды қолдану 3. Мұнайды, оны қайта өңдеу өнімдерін мұнай жинау құрылғыларына айдау 4. Мұнайды, оны қайта өңдеу өнімдерін өлшеуіштерге жинау 5. Мұнай ұстағыштардың секцияларын, құбырларын тазалауға арналған қол, механикаландырылған құралдарды, құрылғылар мен құралдарды қолдану 6. Мұнай тұтқыштарға түсетін ағынды судың сынамасын іріктеу 7. Мұнай аулағышқа дейін және одан кейін алынған сарқынды су сынамаларында мұнай құрамын, оны қайта өңдеу өнімдерін анықтау нәтижелері бойынша

мұнай аулағыштар жұмысының тиімділігін тексеру

8. Мұнай тұтқыштардағы су асты тұнбаларын жою

9. Ілмекті және сақтандырғыш жабдықтарды жұмыста қолдану

10. Мұнай ұстағыштар жабдығының бөлшектерін майлауды жүзеге асыру

11. Мұнай аулағыштарды пайдалану бойынша құжаттаманы ресімдеу

12. Биологиялық және механикалық тазарту ғимараттарына қызмет көрсету

13. Технологиялық регламентке сәйкес сарқынды суларды тазартуды қамтамасыз ету

14. Берілген режимнен ауытқуды ескерту және жою

15. Аэраторлар бойынша ауаны біркелкі бөлу аэратентер мен ғимараттар арасында сарқынды сулар

16. Нормативтен тыс мөлшерде келіп түскен кезде сарқынды суларды көйіннен қайта өңдеумен авариялық амбарларға айдау

17. Суперфосфат ерітінділерін дайындау және оны белгіленген нормаларға сәйкес мөлшерде және концентрацияларда сарқынды суға жіберу

18. Белсенді тұнбаның тіршілік етуі үшін қажетті концентрациялардағы биологиялық тазарту құрылыстарындағы фосфор мен оттегінің құрамын қамтамасыз ету

19. Артық және өлшенген белсенді тұнбаны құрылыстардан уақтылы жою және флотаторлардың бетінен пайда болған көбікті жинау

20. Айналмалы сумен жабдықтау блогын оның қалыпты жұмысы үшін қажетті мөлшерде тазартылған сумен қамтамасыз ету

21. Дренаждық жүйеден жер асты суларын соруды қамтамасыз ету

22. Флотаторларға ауаның ерімеген көлемдерінің флотаторларына өтуіне жол бермей, оның ең жоғары көлемінің еруіне қол жеткізе отырып, ауаның берілуін реттеу

23. Ағынды суды нормативтен тыс ластау немесе нормативтен тыс көлемде шығару көздерін анықтау

24. Реагенттерді дайындау мен мөлшерлеуді қамтамасыз ету және оны белгіленген нормаларға сәйкес ағынды суға жіберу

25. Өндірістік журналдарда жазба жүргізу және ауысым бойы режимдік парақтарды уақтылы толтыру

26. Құрылыстардың бетін шөптен, қоқыстан тазарту, судың ағуын тазарту

Білімдер:

3-разряд үшін (СБШ 3):

2- разрядты білімдерге қосымша:

1. Мұнай аулағыштардың құрылысы, жұмыс принципі және пайдалану ережесі
2. Мұнай ұстағыштардың жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу технологиялары мен мерзімділігі
3. Мұнай ұстағыш жабдықтарының ақауларының түрлері
4. Өлшеуіштердің мақсаты, қолдану тәртібі, олардың толық сыйымдылығы және шкаланы бөлу бағасы
5. Мұнай аулағыштардың секцияларын, құбыржолдарын тазарту тәсілдері
6. Құралдарды, құрылғыларды пайдалану жөніндегі ережелер, нұсқаулықтар
7. Ағынды судың сынамаларын іріктеу тәртібі
8. Сарқынды су сынамаларында мұнай құрамын, оны қайта өңдеу өнімдерін анықтау әдістері
9. Авариялық жағдайлардың түрлері мен туындау себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері
10. Өнеркәсіптік объектідегі авариялардың, инциденттердің және олардың салдарларының алдын алу, оқшаулау және жою жоспарлары
11. Мұнай аулағыштарды пайдалану жөніндегі белгіленген құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі
12. Цехтың технологиялық схемасы және ағынды суларды механикалық, физикалық- химиялық және биологиялық тазартудың технологиялық процесін жүргізу
13. Учаскенің жабдықтары мен құрылыстарының құрылысы, жұмыс істеу принципі, пайдалану ережесі
14. Технологиялық жабдықтың, бақылау-өлшеу аспаптарының, құбырлардың, арматураның құрылғысы
15. Технологиялық процестің барысына және өнім сапасына әсер ететін факторлар
16. Шикізаттың, реагенттердің және өндірілетін өнімнің физикалық-химиялық қасиеттері
17. Қолданылатын заттар мен материалдардың қауіптілігі мен зияндылығы
18. Мұнай өңдеу зауыттарында қолданылатын ағынды суларды тазарту әдістері

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 3:
Компаундау жолымен
тауарлық өнімді дайындау
жөніндегі жұмыстарды
орындау

Дағды 1:
Компаундтау жолымен
тауарлық өнімді дайындау
процесін жүзеге асыру

Машықтар:

4-5 разрядтарға арналған (СБШ 3): 3- разрядты
икемділікке қосымша:

1. Парк резервуарларына технологиялық қондырғылардан бензин компоненттерін қабылдау бойынша технологиялық схеманы құрастыру
2. Араластыру станциясының ішінде бензинді айдау схемасын, технологиялық қондырғыларға парктен қайтару схемасын, тауар-шикізат парктерінде тауарлық өнімді дайындау жөніндегі схеманы, эстакадаларға құю схемасын құрастыру
3. Бензиндерді араластыру станциясының резервуарларына нафтаның изомеризаты мен сплиттерін қабылдау схемасын құрастыру
4. Технологиялық қондырғылардан бензиннің түсуін, БӨАЖА аспаптары бойынша құйылуын, температурасын бақылауды жүзеге асыру
5. Сызбаға сәйкес бензиндер жүрісін ауыстырып қосу
6. БӨАЖА көрсеткіштері және деректерді өңдеудің ақпараттық жүйесі бойынша технологиялық режим нормаларын сақтау
7. Толтырылған резервуарларды паспорттауға немесе талдау үшін сынама алуға дайындауды жүргізу
8. Регламентке сәйкес тауар асты судан, механикалық қоспалардан дренаждау жүргізу
9. Зертханалық бақылау кестесіне сәйкес сынамаларды іріктеуді жүргізу
10. Талдау нәтижелері бойынша немесе автоматты талдағыш деректері бойынша шикізат пен тауар өнімінің сапасын тексеру
11. Коллекторлардағы бензиннің қысымын бақылауды жүзеге асыру, резервуарлық парктерге артық қысымды шығаруды жүргізу
12. Рулеткаға резервуарлардағы мұнай өнімдерінің деңгейін өлшеуді жүргізу
13. Бензиндерді араластырудың автоматты станциясының схемаларын қолдану
14. Автоматты араластыру станциясында жұмыс істеген кезде парктердің бос көлеміне және зертханалық талдау деректеріне сүйене отырып, тауарлық бензиндердің аралас компоненттерінің массасын есептеу
15. Жоғары октанды бензиндерді дайындау кезінде коллекторларды, желілерді айдау
16. Октан көтергіш қоспаны қабылдау
17. Өндірістік нұсқаулыққа сәйкес ауысымды қабылдау-тапсыру
18. Технологиялық жабдықтар, құбырлар күйіндегі ауытқуларды анықтау мақсатында белгіленген регламентке сәйкес учаске жабдықтарын айналып өтуді жүзеге асыру
19. Сақтандырғыш, бұғаттайтын, дабыл беретін аспаптардың, өрт сөндіру құралдарының, электр құрылғылары мен желілерінің, арматураның, коммуникациялар мен қоршаулардың жарамдылығын бақылауды жүзеге асыру
20. Жабдықты жөндеуге дайындау бойынша жұмыстарды орындау, жөндеуге шығарылатын жабдықты мұнай өнімдерінен толық босатуды қамтамасыз ету

		Білімдер:	
		4-5 разрядтарға арналған (СБШ 3): 3- разрядты білімдерге қосымша: 1. Мұнай өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері 2. Учаскенің технологиялық схемалары, сумен жабдықтау, кәріз, желдету және электрмен жабдықтау схемалары 3. Учаске жабдықтарының орналасу жоспары 4. Резервуарлардың құрылғылары, мақсаты 5. Жабдықтың, арматураның, учаске коммуникацияларының құрылысы, жұмыс істеу принципі және пайдалану ережесі 6. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматиканың мақсаты 7. Аварияларды жою жоспары (АЖЖ) 8. Техникалық құжаттама мен жедел журналды жүргізу ережесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Орындаушылық Дербестік Зейінділік Жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Резервуарлар жөніндегі инженер	
13. Кәсіптің карточкасы «Химиялық талдау зертханашысы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-149		
Кәсіптің атауы:	Химиялық талдау зертханашысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Химиялық талдау зертханашысы, 2-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кәсіптік даярлық (бір жылға дейінгі кәсіптік даярлық бағдарламалары бойынша білім беру ұйымының базасындағы курстар немесе кәсіпорында оқыту) (БХСЖ 3-деңгейі)		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2-разрядты химиялық талдау зертханашысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Химиялық талдаулар/сынақтар/зерттеулер жүргізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық талдау жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сынамасына химиялық			

талдау жүргізу	Дағды 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерін талдау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру	Машықтар: 2-разряд үшін (БСН 2): 1. Қарапайым біртекті сынақтар/өлшеулер жүргізу 2. Мұнай өнімдері мен басқа да сұйық заттарды айдауды жүргізу 3. Ерітінділерді дайындау, талдау үшін сынамаларды дайындау 4. Аналитикалық таразыларды қолдана отырып, талданатын материалдардағы ылғалдың пайыздық мөлшерін анықтау 5. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау, біліктілігі анағұрлым жоғары зертханашының басшылығымен оның айғақтарының жазбасын жүргізу. 3-разряд үшін (БСН 2): 2-разряд дағдыларына қосымша: 1. Орташа күрделілікті сынау / өлшеу жүргізу 2. Талданатын материалдардағы заттың пайыздық мөлшерін әртүрлі әдістермен анықтау 3. Мұнай мен мұнай өнімдеріндегі күкірт пен хлорид тұздарының құрамын анықтау 4. Зертханалық жабдықты баптау 5. Біліктілігі анағұрлым жоғары зертханашының басшылығымен зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыру 6. Зертханалық қондырғының жұмысын бақылау және оның көрсеткіштерінің жазбасын жүргізу 4-разряд үшін (БСН 3): 3-разряд дағдыларына қосымша: 1. Сынақтардың стандартты әдістері бойынша, ерітінділердің, реактивтердің, мұнай мен мұнай өнімдерінің, дайын өнімнің, қосалқы материалдардың, қалдықтардың құрамын сынау/өлшеу жүргізу. 2. Ерітінділердің титрлерін анықтау және тексеру 3. Сынақ/өлшеу нәтижелерін ресімдеу және есептеу 4. Зертханалық қондырғыларды қолда бар схемалар бойынша құрастыру 5. Төрелік талдаулар/ сынақтардың қарапайым және орташа күрделілігін жүргізу 6. Құрғақ технологиялық және сұйытылған газға зертханалық сынақтар жүргізу 5-разряд үшін (БСН 4): 4-разряд дағдыларына қосымша: 1. Аса күрделі сынақтар/өлшеулер жүргізу 2. Атомдық-абсорбциялық әдіспен сынақтар/өлшеулер жүргізу 3. Күрделі төрелік сынақтар/өлшеулер жүргізу 4. Стандартты емес талдаулар/ сынақтар/ өлшеулер нәтижелеріне метрологиялық бағалау жүргізу 5. Тестілеуге ұсынылған әдістерді сынақтан өткізу 6. Қызмет көрсетілетін жабдыққа баптау жүргізу 7. Құрғақ технологиялық және сұйытылған газға аса күрделі зертханалық сынақтар жүргізу.
----------------	---	--

Білімдер:

2-разряд үшін (БСН 2):

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Қарапайым сынақтар/өлшеулер жүргізу әдістемесі, жалпы және талдамалық химия негіздері
3. Зертханалық жабдыққа, аппаратураға және бақылау-өлшеу құралдарына қызмет көрсету қағидалары
4. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптары, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау

3-разряд үшін (БСН 2):

2-разряд білімдеріне қосымша:

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Титрлерді орнату және тексеру тәсілдері, қолданылатын реактивтердің қасиеттері және оларға қойылатын талаптар
3. Қолданылатын реагенттердің орташа күрделілігі мен қасиеттерін сынау/өлшеу әдістемесі
4. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
5. Қызмет көрсетілетін учаске бойынша сынақтарды/өлшемдерді орындау әдістеріне және тауарлық өнімдерге арналған мемлекеттік/мемлекетаралық стандарттар
6. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптары, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау
7. Аккредиттелген сынақ зертханаларына қойылатын талаптар

4-разряд үшін (БСН 3):

3-разряд білімдеріне қосымша:

1. Жалпы және талдамалық химия негіздері
2. Қолданылатын реактивтердің мақсаты мен қасиеттері
3. Зертханалық қондырғыларды құрастыру ережелері
4. Титрленген ерітінділерді дайындау әдістері
5. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
6. Бақылау-өлшеу құралдарын және әртүрлі үлгідегі таразыларды пайдалану ережесі
7. Сынақтарды/өлшемдерді орындау әдістеріне арналған техникалық шарттар және мемлекеттік / мемлекетаралық стандарттар; орындалған жұмыстардың техникалық құжаттамасын жүргізу қағидалары
8. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау туралы нормативтік актілердің талаптарын, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау
9. Аккредиттелген сынақ зертханаларына қойылатын талаптар

5-разряд үшін (БСН 4):

4-разряд білімдеріне қосымша:

1. Қолданылатын аспаптар мен аппараттардың құрылымы мен пайдалану тәртібі
2. Жалпы, талдамалық және физикалық химия негіздері; талдаудың физикалық-химиялық әдістері
3. Сынақтар/өлшеулер жүргізу әдістемесін әзірлеу және таңдау негіздері

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Орындаушылық Дербестік Зейінділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-зертханашы	
14. Кәсіптің карточкасы «Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын)»:			
Топтың коды:	3118-9		
Қызмет атауының коды:	3118-9-001		
Кәсіптің атауы:	Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Мұнай-газ өндіру саласы ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары, ҚР Энергетика министрлігінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығы § 14 Есепке алу жөніндегі техник		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай өнімдерін қабылдау кезіндегі операцияларды есепке алу бойынша жұмыстар		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай базаларына келіп түскен мұнай өнімдерін қабылдау кезінде есепке алу операцияларын орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай базаларына келіп түскен мұнай өнімдерін қабылдау кезінде есепке алу операцияларын орындау	Дағды 1: Құбырлар бойынша келіп түсетін мұнай өнімдерін есепке алу бойынша жұмыстарды жүргізу	Машықтар:	
		1. Ақпаратты өңдеу, қажетті техникалық есептерді жүргізу, Күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу бойынша жұмыстарды жүзеге асыру, олардың техникалық тапсырмаларға, қолданыстағы стандарттар мен нормативтік құжаттарға сәйкестігін қамтамасыз ету 2. Зертханалық жағдайларда және объектілерде жабдықтар мен жүйелерді баптау, реттеу және тәжірибелік тексеруді жүзеге асыру, оның жарамды жағдайын бақылайды 3. Эксперименттер мен сынақтар жүргізу, аспаптарды қосу, қажетті сипаттамалар мен параметрлерді тіркеу және алынған нәтижелерді өңдеуді жүргізу 4. Бағдарламаларды, нұсқаулықтарды және басқа да техникалық құжаттаманы әзірлеу, макеттерді дайындау, сондай-ақ жүргізілетін зерттеулер мен әзірлемелер бойынша сынақтар мен эксперименттік жұмыстарды жүргізу 5. Бастапқы материалдарды, статистикалық есептілік деректерін, ғылыми-техникалық ақпаратты жинауды, өңдеуді және жинақтауды жүзеге асыру	

		Білімдер:	
		1. Нормативтік құқықтық актілер және жұмыс тақырыбы бойынша анықтамалық материалдар 2. Баптау жұмыстарын орындаудың негізгі әдістері 3. Өлшеулерді, бақылауларды және эксперименттерді жүргізудің жүйелілігі мен техникасы 4. Әзірленетін техникалық құжаттамаға қолданыстағы стандарттар мен техникалық шарттар, оны жасау тәртібі және ресімдеу ережесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Орындаушылық Дербестік Зейінділік Жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Ағызу-құю эстакадасының механигі	
15. Кәсіптің карточкасы «Мұнай қотару станциясының операторы»:			
Топтың коды:	8112-2		
Қызмет атауының коды:	8112-2-002		
Кәсіптің атауы:	Мұнай қотару станциясының операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Бір жылға дейінгі кәсіптік даярлау бағдарламалары бойынша білім беру ұйымының базасындағы курстар немесе кәсіпорында оқыту		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Мұнай қотару (айдау) станциясының операторы 6 -разрядты		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай айдау технологиялық режимін сақтау үшін мұнай айдау станциясының жабдықтарын қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай айдау станциясының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету 2. Мұнай айдау станциясының жабдықтарын пайдалану	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай айдау станциясының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1: Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен құрылыстарының техникалық жай-күйін тексеру	Машықтар: 1. Мұнай айдау станциясы жабдығының жұмыс параметрлерінің нақты мәндерінің бекітілген нормативтік-технологиялық параметрлерге, технологиялық қорғау, блоктау және сигнал беру қондырғыларының картасына, магистральдық құбыр жұмысының технологиялық режимдерінің картасына сәйкестігін бағалау 2. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндерін нормативтік нормалардан ауытқыған кезде қажетті іс-әрекеттерді орындау тәртібін түсіну 3. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтары мен құрылыстарының жұмысындағы ақаулықтарды көзбен шолып қарау кестесі мен схемасына сәйкес аралау кезінде және оператордың автоматтандырылған жұмыс орны бойынша анықтау 4. Оператордың автоматтандырылған жұмыс орны бойынша мұнай айдау станциясының жабдықтары мен аспаптарының техникалық жай-күйін анықтау 5. Қолданылуы жұмыс жүргізумен байланысты материалдарды, құралдарды, аспаптарды және басқа да құрылғыларды пайдалану 6. Жедел құжаттаманы толтыру Білімдер: 1. Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен құрылыстарын айналып өту маршруттары 2. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтары қондырғыларының технологиялық карталары, пайдалану бойынша технологиялық регламент 3. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтарының жұмысындағы ақаулықтардың түрлері 4. МАС жабдықтары мен құбыржолдарының сипаттамасы және мақсаты. 5. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтарының технологиялық режимдер параметрлерінің жобалық және рұқсат етілген мәндері 6. Жедел құжаттаманың құрамы және жүргізу тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтарын және қашықтан басқару пульті автоматикасы жүйелерін пайдаланудан шығару, пайдалануға беру жөніндегі жұмыстарды орындау	Машықтар: 1. Авариялар, істен шығу және инциденттер туындаған кезде мұнай айдау станциясын тоқтату 2. Авариялар мен инциденттер аймағында персоналдың қозғалысы мен эвакуациялануының қауіпсіз бағытын анықтау 3. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын қолдану 4. Аварияларды оқшаулау және жою жөніндегі жұмыстарды жүргізу нұсқаулықтарының (мұнайдың авариялық төгілуін жою жоспары және қауіпті өндірістік объектідегі авариялардың салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары) талаптарын орындау

		Білімдер:
		1. Қызмет көрсету аймағындағы МАС объектілерінің құрылымы мен жұмыс принципі 2. Қауіпті өндірістік объектіде авариялық жағдайлар туындаған кездегі іс-қимылдар реттілігі 3. Аудандық диспетчерлік пункттің басқарушы диспетчерімен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4. Арнайы қызметтермен, персоналмен өзара іс-қимыл тәртібі 5. Объектіде алғашқы өрт сөндіру құралдарын және өрт туралы хабарлау құралдарын орналастыру орындары 6. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын қолдану тәртібі 7. Қауіпті өндірістік объектідегі авариялардың салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Мұнай айдау станциясында жөндеу және баптау жұмыстарының орындалуын тіркеу	Машықтар: 1. Мұнай айдау станциясында жөндеу және реттеу жұмыстарын орындау фактілерін белгілеу 2. Жабдықтар мен аспаптардың іске қосуға дайындығын тексеру 3. Мұнай айдау станциясы жабдығының жұмыс параметрлерінің жөндеуден және реттеуден кейін бекітілген нормативтік-технологиялық параметрлерге сәйкестігін бағалау 4. Рұқсат-нарядтар, өкімдер бойынша орындалатын жұмыстардың есебін жүргізу 5. Жабдықты жөндеуге шығару, жөндеуден енгізу бойынша белгіленген құжаттаманы ресімдеу
		Білімдер: 1. Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен аспаптарын жөндеуге және баптау жұмыстарына дайындау тәртібі 2. Жабдықты жөндеуге шығару, жөндеуден енгізу жөніндегі технологиялық операцияларды орындау тәртібі 3. Мұнай айдау станциясы жабдықтары жұмысының нормативтік-технологиялық параметрлері 4. Рұқсат-нарядтар мен өкімдер бойынша орындалатын жұмыстарға жіберу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Мұнай айдау станциясының жабдықтарын пайдалану		

	Дағды 1: Мұнай айдау станциясында мұнайды айдаудың технологиялық процесін орындау	Машықтар:	
		1. Мұнай, мұнай өнімдерін айдаудың, сақтаудың берілген режимін реттеу 2. Аспаптардың, ММӨЖ көрсеткіштерін алып тастау және тіркеу 3. Айдалатын және сақталатын сұйықтықтың есебін жүргізу 4. Резервуарлардан мұнай сынамаларын алу 5. Электр қозғалтқыштардың жүктемесін, сорғылар мен құбыржолдардағы жұмыс қысымын, сорғы агрегаттарының дірілін, сорғылар мен электр қозғалтқыштардың мойынтіректерінің температурасын бақылау-өлшеу аспаптары бойынша бақылау жүргізу 6. Автоматиканың микропроцессорлық жүйесін, диспетчерлік бақылау және басқару жүйесін пайдалана отырып, мұнай айдау станциясының жабдықтарының, аспаптары мен жүйелерінің жұмыс параметрлерін бақылау	
		Білімдер:	
		1. Мұнай айдау станциясын техникалық пайдалану қағидалары 2. Магистральдық мұнай құбырының технологиялық учаскесін басқару тәртібі 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндерінің нормативтік мәндерінен ауытқуы кезіндегі әрекет ету тәртібі 4. Бекітілген нормативтік- технологиялық параметрлер, технологиялық қорғау, блоктау және сигнал беру қондырғыларының карталары, магистральдық мұнай құбыры жұмысының технологиялық режимдерінің карталары 5. Жауапкершілік аймағына кіретін негізгі және қосалқы жабдықты техникалық пайдалану ережесі 6. Аспаптардың көрсеткіштерін тіркеу тәртібі 7. Мұнай және мұнай өнімдерінің қасиеттері 8. Магистральдық мұнай құбырының жұмыс режимдері 9. Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен жүйелерінің негізгі технологиялық сипаттамалары 10. Жедел құжаттама тізбесі, техникалық терминология, жедел құжаттаманы жүргізу және толтыру тәртібі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Жақсы естуді қабылдау Көру жадысы Қойылған міндетке шоғырлану қабілеті Орындаушылық Типтік мәселелерді шеше білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мұнай айдау станция инженері	
16. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті мастері»:			
Топтың коды:	3118-4		
Қызмет атауының коды:	3118-4-008		
Кәсіптің атауы:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті мастері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары: т. 83 Шебер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Пункт мастері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің өндірістік қызметіне басшылықты жүзеге асырады		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қабылдау-тапсыру операцияларын құжаттамалық қамтамасыз ету 2. Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша операцияларды жүзеге асыру 3. Мұнай құбырынан, резервуарлық парктен қабылданған мұнайдың сақталуын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қабылдау-тапсыру операцияларын құжаттамалық қамтамасыз ету	Дағды 1: Өндірістік-шаруашылық қызметке қатысты құжаттаманы енгізу	Машықтар:	
			1. Қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттарды қолдану 2. Жұмыста пайдалану құжаттамасын қолдану 3. Жұмыста анықтамалық және арнайы әдебиеттерді пайдалану 4. Жұмыс уақытын есепке алу табелін ресімдеу 5. Жұмысшылармен жұмысты қауіпсіз жүргізу бойынша нұсқаулықтар жүргізу
		Білімдер:	1. Мұнайды қабылдау және тапсыру жөніндегі учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік және басқа да басшылық материалдар 2. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері 3. Еңбек заңнамасының негіздері 4. Іс жүргізу негіздері
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Есептілікті қалыптастыру	Машықтар:	1. Белгіленген есептілікті ресімдеу 2. Тәуліктік рапорттар жасау 3. Баланста көрсету үшін шығыс деректерін талдау және өңдеу 4. Мұнай балансынан мәліметтерді дайындау 5. Мұнайды қабылдау-тапсыру актілерін жасау 6. Маршруттық телефонограммаларға сәйкес жеткізудің әрбір партиясына нормативтік шығындарды есептеу 7. Химиялық реагенттер мен материалдық-техникалық ресурстардың шығынын есепке алуды жүргізу

Еңбек функциясы 2: Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша операцияларды жүзеге асыру		Білімдер: 1. Қызмет бағыты бойынша арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология 2. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізу ережесі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Берілген жұмыс режимін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Мұнай сапасының параметрлерін анықтау 2. Технологиялық процесті басқарудың автоматтандырылған жүйесінің, мұнай сапасының көрсеткіші мен мөлшерін өлшеу жүйесінің жұмысын бақылау 3. Жұмыстарды қауіпсіз орындау нормалары, әдістері мен тәсілдерінің талаптарын сақтау
		Білімдер: 1. Магистральдық мұнай құбырларын техникалық пайдалану қағидалары 2. Мұнай сапасын анықтауға арналған техникалық шарттар мен стандарттар 3. Мұнайды есепке алуға арналған стандарттар мен техникалық шарттар 4. Тұтынушыларға мұнай жеткізу шарттары 5. Кәсіпорынның МҚТП автоматтандырылған ММӨЖ көмегімен тауарлық мұнай мөлшерін айқындау туралы стандарты.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мұнайды жеткізушілерден қабылдап алу және оны тұтынушыларға айдау	Машықтар: 1. Қабылданатын және жөнелтілетін өнім сапасының мемлекетаралық және ұлттық стандарттардың (МЕМСТ, ҚР СТ) және техникалық шарттардың талаптарына сәйкестігін анықтау 2. Қабылдау-тапсыру операцияларын жүргізу
		Білімдер: 1. Бақылау-өлшеу аспаптары, автоматика және жабдықты қорғау жүйелері жұмысының принциптері 2. Қызмет бағыты бойынша пайдаланушы ұйыммен тұтынушылармен өзара іс-қимыл тәртібі 3. Мұнай мөлшері мен сапа көрсеткіштерін өлшеу жүйелері 4. Тасымалдау кезіндегі мұнай ысырабының көздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Мұнай құбырынан, резервуарлық парктен қабылданған мұнайдың сақталуын қамтамасыз ету	Дағды 1: Мұнай қорына күнделікті бақылау жүргізу	Машықтар: 1. Нақты қалдықтарды өлшеу және/немесе мұнайдың нақты болуын тексеру жолымен сақталуын бақылау мақсатында мұнайды түгендеуді жүргізу 2. Мұнай құбырларын резервуарлық парктерді, сорғы-күштік жабдықтарды және МАС құрылыстарын пайдалану тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу
		Білімдер: 1. Магистральдық мұнай құбырларында мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық 2. Мұнай және резервуарларды есепке алу торабының жұмыс параметрлерінің технологиялық карталары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Мұнай мөлшері мен сапасының есебін жүргізу	Машықтар:	
		1. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай көлемін есептеу әдісімен анықтау 2. Өлшеу құралдарының көмегімен мұнай көлемін анықтау 3. Мұнай есебі бойынша бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу 4. Тауарлық мұнайдың сапасын анықтау 5. Өлшеу құралдарының деректерін түсіндіру	
		Білімдер:	
	1. Мұнай және оны қайта өңдеу өнімдерінің номенклатурасы 2. Мұнайды жіктеу 3. Мұнайды сақтау технологиясы 4. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай мөлшерін есептеу әдістемесі		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық Жауапкершілік Зейінділік Өз бетінше жұмыс істей білу Ұйымшылдық Тіл табандылық Нәтижеге бағыттылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мұнай қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері	
17. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің бастығы»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары §27. Шебер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Пункт шебері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің қызметін басқару және үйлестіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қабылдау-тапсыру операцияларының құжаттамалық қамтамасыз етілуін бақылау 2. Мұнайды қабылдау және тапсыру жөніндегі операцияларды жүргізуді ұйымдастыру 3. Мұнай құбырынан, резервуарлық паркіден алынған мұнайдың сақталуын бақылау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Қабылдау-тапсыру операцияларының құжаттамалық қамтамасыз етілуін бақылау	Дағды 1: Өндірістік-шаруашылық қызметке қатысты құжаттаманы жүргізуді ұйымдастыру және бақылау	Машықтар:
		1. Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттардың қолданылуын бақылау 2. Жұмыста пайдалану құжаттамасын қолдану 3. Жұмыста анықтамалық және арнайы әдебиеттерді қолдану 4. Жұмыс уақытын есепке алу табелін ресімдеу 5. Жұмысшылармен жұмыстарды қауіпсіз жүргізу бойынша нұсқама жүргізу
		Білімдер:
		1. Мұнайды қабылдау және тапсыру учаскесінің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік және басшылыққа алынатын басқа да материалдар 2. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері 3. Еңбек заңнамасының негіздері 4. Іс қағаздарын жүргізу негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Есептілікті қалыптастыру	Машықтар:
1. Белгіленген есептілікті ресімдеу 2. Тәуліктік баяннаттар жасау 3. Теңгерімде көрсету үшін кіріс нәтижелерін талдау және өңдеу 4. Мұнай теңгерімінен мәліметтер дайындау 5. Мұнайды қабылдау-тапсыру актілерін жасау 6. Бағыттық телефонограммаларға сәйкес жеткізілімдердің әрбір топтамасына нормативтік шығындарды есептеу 7. Химиялық реагенттер мен материалдық-техникалық ресурстардың шығынын есепке алуды жүргізу		
Білімдер:		
1. Қызмет бағыты бойынша арнайы және анықтамалық әдебиеттерде қолданылатын терминология 2. Есептік-есептік құжаттаманы жүргізу қағидалары		
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Мұнайды қабылдау және тапсыру жөніндегі операцияларды жүргізуді ұйымдастыру	Дағды 1: Берілген жұмыс режимін қамтамасыз етуді бақылау	Машықтар:
		1. Мұнай сапасының параметрлерін анықтау 2. Технологиялық процесті басқарудың автоматтандырылған жүйесінің, мұнай мөлшері мен сапасының көрсеткішін өлшеу жүйесінің жұмысын бақылау 3. Жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларының, әдістері мен тәсілдерінің талаптарын сақтау

		Білімдер:
		1. Магистральдық мұнай құбырларын техникалық пайдалану қағидалары 2. Мұнай сапасын анықтауға арналған техникалық шарттар мен стандарттар 3. Мұнайды есепке алудың стандарттары мен техникалық шарттары 4. Тұтынушыларға мұнай жеткізу шарттары 5. Автоматтандырылған МАЖП МСӨЖ көмегімен тауарлық мұнай мөлшерін анықтау туралы кәсіпорын стандарты
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мұнай жеткізушілерден қабылдауды ұйымдастыру және оны тұтынушыларға айдау	Машықтар: 1. Қабылданатын және жөнелтілетін өнім сапасының мемлекетаралық және ұлттық стандарттардың (МЕМСТ, ҚР СТ) және техникалық шарттардың талаптарына сәйкес келуін айқындау 2. Қабылдау-тапсыру операцияларын жүргізу
		Білімдер: 1. Бақылау-өлшеу құралдары, автоматика мен жабдықты қорғау жүйелерінің жұмыс істеу қағидаттары 2. Қызмет бағыты бойынша пайдаланатын ұйыммен тұтынушылармен өзара іс-қимыл жасау тәртібі 3. Мұнай саны мен сапасының көрсеткіштерін өлшеу жүйелері 4. Тасымалдау кезіндегі мұнай шығындарының көздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Мұнай құбырынан, резервуарлық паркіден алынған мұнайдың сақталуын бақылау	Дағды 1: Мұнай құбырынан, резервуарлық паркіден алынған мұнайдың сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру / мұнай қорына күнделікті бақылау жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Мұнайдың нақты бар-жоғын тексеру арқылы оның сақталуын бақылау мақсатында заттай қалдықтарды алуды және/немесе түгендеуді жүргізу 2. Резервуарлық парктердің мұнай құбырларын, сорғы-күш беретін жабдықтары мен МАС құрылыстарын пайдалану тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу
		Білімдер: 1. Магистральдық мұнай құбырларындағы мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық 2. Мұнай мен резервуарларды есепке алу торабының жұмыс параметрлерінің технологиялық карталары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мұнай саны мен сапасының есебін жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай көлемін есептеу әдісімен анықтау 2. Өлшеу құралдарының көмегімен мұнай көлемін анықтау 3. Мұнайды есепке алу жөніндегі бағдарламалық жасақтамамен жұмыс істеу 4. Тауарлық мұнайдың сапасын анықтау 5. Өлшеу құралдарының деректерін түсіндіру

		Білімдер:	
		1. Мұнай және оны қайта өңдеу өнімдерінің номенклатурасы 2. Мұнайдың жіктелуі 3. Мұнай сақтау технологиясы 4. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай мөлшерін есептеу әдістемесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Зейінділік Өз бетімен жұмыс істей білу Ұйымшылдық Тіл тапқыштық Ұқыптылық Нәтижені көздеу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің инженері	
18. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырлардың аға диспетчері»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-001		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырлардың аға диспетчері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. §27. Диспетчер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Инженер-диспетчер 4322-3-004 Диспетчерлік қызмет операторы Диспетчер 2147-4-001 Магистральдық құбыр желілерінің диспетчері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды тасымалдау және сақтау процесінің жұмысын жедел-диспетчерлік басқару және бақылау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыс тәртібінің мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру 2. Магистральдық құбырларды диспетчерлік басқару жұмыс режимдерінің күйін талдау 3. Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіруді ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		

Еңбек функциясы 1: Жұмыс тәртібінің мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Дағды 1: Жабдықты пайдалану жөніндегі бекітілген нұсқаулықтарға, өндірістік бағдарламаларға, мұнай айдаудың күнтізбелік жоспарлары мен кестелеріне сәйкес диспетчерлік бақылау және басқару жүйесін пайдалана отырып, магистральдық құбыржолының жұмысын жедел басқаруды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимін анықтау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілеті мен өнімділігі бойынша деректерді талдау
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 3. Өндірістік тапсырмаларды құрастыру және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары 4. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимі 5. Объектілер бойынша өнімді тасымалдаудың технологиялық регламенттері 6. Жабдықты пайдалану режимін сипаттайтын бақылау шамалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персоналға басшылық жасау	Машықтар: 1. Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персонал арасында міндеттерді бөлуді ұйымдастыру және басымдықтарды айқындау 2. Жедел журналды жүргізуді бақылау (жұмыс режимі, жүргізілген ауыстырып қосу, құбыр учаскесі жұмысындағы іске қосу және тоқтату, жұмыстағы істен шығу және жұмыс режимін қалпына келтіру жөніндегі іс- қимылдар, наряд нөмірі мен жұмыс мазмұны көрсетілген наряд бойынша жұмыстарға рұқсат беру және жұмыстардың аяқталу уақыты туралы жазба жасау)
		Білімдер: 1. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар 2. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Ақпараттық жүйелер мен диспетчерлік шешімдерді қабылдауды қолдау құралдарын пайдалана отырып, жедел-диспетчерлік ақпараттың және есепке алу-статикалық ақпараттың түсуін өңдеуді, дұрыстығын және уақтылығын бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін талдау 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілеті мен өнімділігі бойынша деректердің мониторингін жүргізу 3. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерінің есептеулерін талдау 4. Мамандандырылған диспетчерлік бағдарламалық өнімдерді пайдалану

Еңбек функциясы 2: Магистральдық құбырларды диспетчерлік басқару жұмыс режимдерінің күйін талдау		Білімдер:
		1. Диспетчерлеу бойынша мамандандырылған бағдарламалық өнімдер 2. Нормативтік-анықтамалық ақпарат 3. Қызмет бағыты бойынша статистикалық деректер
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Организация и проведение мероприятий при выявлении некондиционных нефти, газа и продуктов их переработки	Машықтар: 1. Көмірсутек шикізатының ағындарын диспетчерлік басқаруды жүзеге асыру 2. Технологиялық объектілерде жөндеу жұмыстарын жүргізу кезеңінде диспетчерлік қамтамасыз етуді жүзеге асыру 3. Нормаланған көрсеткіштер мен режимдік карталардың орындалуын талдау 4. Ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды өткізу нәтижелері мен тиімділігін бағалау 5. Техникалық-экономикалық көрсеткіштерге әсер ететін құбырлар күйінің, жұмыс режимдерінің және басқа да факторлардың кемшіліктерін анықтау 6. Пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес құбыр учаскесін ауыстыруды, іске қосуды және тоқтатуды жүргізу
		Білімдер:
		1. Ұйымның бейіні, құрылымы және өндірістік қуаты 2. Ұйымның құбырлары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемасы 3. Өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша әдістемелік материалдар 4. Ұйымда өндірістік жоспарлау мен диспетчерлеуді ұйымдастыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Құбыр көлігін техникалық пайдалану ережелерінің сақталуын бақылау	Машықтар: 1. Техникалық пайдалану талаптарын бұза отырып орындалатын өндірістік операцияларды анықтау 2. Жабдықтар жұмысының нақты параметрлері нормативтерден ауытқыған жағдайда, айдау станцияларының тиісті жұмысын ұйымдастыру 3. Айдау станцияларын пайдалану жөніндегі нормативтік және техникалық құжаттаманың уақтылы жаңартылуын бақылау
		Білімдер:
		1. Айдау станцияларын техникалық пайдалану ережелері 2. Құбырдың желілік бөлігінің жұмыс режимдеріне технологиялық шектеулер 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндері нормативтерден ауытқыған кездегі іс-қимыл тәртібі 4. Құбыр апаттарын анықтау әдістері 5. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 3: Диспетчерлік қызметті ақпараттық қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимі бойынша жиынтық талдамалық және статистикалық деректерді қалыптастыру 2. Диспетчерлік басқаруда қолданылатын әртүрлі мақсаттағы схемалар мен карталардың дерекқорларын сүйемелдеу 3. Бағдарламалық-есептеу кешендерін, диспетчерлік бақылау және басқару жүйелерін және диспетчерлік шешімдер қабылдауды қолдаудың басқа құралдарын пайдалану және дамыту 4. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимдерін есептеу бойынша қолданбалы міндеттерді әзірлеу, енгізу және сүйемелдеу
		Білімдер: 1. Өндірісті диспетчерлік басқарудың озық отандық және шетелдік тәжірибесі 2. Жоспарлы-алдын алу жұмыстарын жүргізу кестесін әзірлеу кезінде ұсыныстарды дайындауға арналған өндірістік объектілер мен жабдықтардың техникалық күйі туралы деректер 3. Диспетчерлік басқару барысында қолданылатын карталар мен схемалардың негізгі түрлері, түрлері және мақсаты
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіруді ұйымдастыру	Дағды 1: Бөлімшелермен жұмысты ұйымдастыру	Машықтар: 1. Технологиялық объектілерде профилактикалық және жөндеу жұмыстарын жүргізуге өтінімдерді қабылдау және қарау 2. Жөндеу және диагностикалық жұмыстарды ескере отырып технологиялық объектілер учаскелерінің өткізу қабілеті мен өнімділігін анықтау 3. Жұмыстағы істен шығулар мен бұзушылықтарды оқшаулау және жою жөніндегі құрылымдық бөлімшелердің жұмысын келісу 4. Жөндеу жұмыстары және қалыпты жұмыс режимін қалпына келтіру бойынша құрылымдық бөлімшелердің әрекетін үйлестіру 5. Түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу және оларды өткізу мерзімдерін анықтау 6. Штаттан тыс жағдайлардың алдын алу үшін шұғыл шаралар қабылдау
		Білімдер: 1. Жабдықтың техникалық күйінің сәйкестігін бақылау ережелері мен құралдары 2. Қызметкерлерді штаттан тыс жағдайлар туралы ақпараттандыру әдістері 3. Бас диспетчермен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4. Магистральдық мұнай құбырларындағы апаттардың, рұқсатсыз қосылулардың және ағып кетулердің орнын айқындау әдістері мен құралдары 5. Жедел құжаттаманың құрамы мен жүргізу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Тиісті қызметтердің магистральдық құбырлардың жай-күйіне қажетті сынақтар мен техникалық куәландыруларды уақтылы жүргізуін бақылау	Машықтар:	
		1. Жөндеу-профилактикалық жұмыстарды жүргізу мерзімдерін келісу және технологиялық объектілерде жөндеу-профилактикалық жұмыстарды жүргізуге рұқсат беру 2. Технологиялық объектілерде жоспарлы-алдын ала жөндеу жұмыстарының (ЖАЖ) кешендерін әзірлеу кезінде ұсыныстар дайындау 3. Жөндеу жұмыстарын жүргізу, технологиялық объектілерді тексеру жоспарларының орындалуына мониторинг жүргізу 4. Күзгі-қысқы кезеңде, көктемгі су тасқыны жағдайында, көмірсутек шикізатын іріктеу және айдау маусымдарында технологиялық объектілерді жұмысқа дайындау жөніндегі іс-шаралардың орындалуын талдау	
		Білімдер:	
		1. Ұйымда қолданылатын жабдықты пайдалану ерекшеліктері 2. Жабдықтың техникалық күйінің жұмыстарды қауіпсіз жүргізу талаптарына сәйкес келуін бақылау ережелері мен құралдары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Зейінділік Проблемаларды шешуге кәсіби көзқарас Ұйымдастырушылық қабілет Өз бетінше жұмыс істей білу Күрделі мәселелерді анықтау және шешімдерді әзірлеу және бағалау және іске асыру үшін тиісті ақпаратты қарау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас диспетчер	
19. Кәсіптің карточкасы «Сапа жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2141-4		
Қызмет атауының коды:	2141-4-002		
Кәсіптің атауы:	Сапа жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. §94 Сапа бойынша инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Мұнай сапасы жөніндегі инженер Инженер по качеству нефти 2141-4-003 Өнімнің сапасы жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қажетті қасиеттерді қамтамасыз ету үшін қабылданатын, сақталатын және сатылатын өнімдердің сапасын бақылау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өнімді сынауды ұйымдастыру 2. Өнімнің сапасын бақылау жөніндегі қызметті техникалық қамтамасыз ету 3. Кондициялық емес өнімді қабылдаудың алдын алатын іс-шаралар жоспарын әзірлеу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Өнімді сынауды ұйымдастыру	Дағды 1: Сынау нәтижелерінің шынайылығын, объективтілігін және талап етілетін дәлдігін бақылау	Машықтар:
		1. Нәтижелердің дұрыстығын бағалау 2. Өнімнің сапасын бақылау үшін өлшеу құралдарын пайдалану 3. Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін талдау 4. Қабылданатын және тапсырылатын өнімнің сапасын анықтау
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Сапаны бақылау саласындағы ұйымның нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары 3. Дайын өнімге қойылатын техникалық талаптар 4. Өлшеу құралдарын пайдалану қағидалары 5. Жұмыс бейіні бойынша арнайы бағдарламалық өнімдер 6. Стандарттау және сертификаттау жөніндегі нормативтік құжаттар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Сыналатын өнімнің сынамаларын іріктеу рәсімін бақылау	Машықтар:
		1. Сынаманы таңдау және сақтау 2. Өнімді қабылдау-тапсыру талдаулары мен сынақтарын жүргізу
Білімдер:		
	1. Сынама алу әдістері 2. Өнімнің сапасын анықтау тәртібі 3. Өнімнің сапасын өлшеу және бақылау әдістері 4. Өнімнің физикалық-химиялық сипаттамасы	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Өнімнің сапасын бақылау жөніндегі қызметті техникалық қамтамасыз ету		

	Дағды 1: Өнімнің сапасын бақылау бойынша техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу	Машықтар: 1. Өнімнің сапасын бақылау бойынша іс-шаралар өткізуді жоспарлау 2. Нормативтік құжаттарда баяндалған ақпаратты талдау 3. Жұмыс техникалық құжаттамамен жұмыс істеу 4. Нормативтік-техникалық құжаттаманы әзірлеу 5. Жаңа стандарттарды, өнімге техникалық шарттарды және әдістемені енгізуге байланысты қажетті іс-шараларды жүргізу
		Білімдер: 1. Кәсіпорынның, учаскенің профилі, мамандануы және құрылымының ерекшеліктері 2. Зертхана жабдықтары, оның жұмыс принциптері және пайдалану ережелері 3. Өнімді сынақтан өткізу әдістемесіне стандарттар мен техникалық шарттары 4. Құжаттарды әзірлеу және ресімдеу бойынша нормативтік құжаттар мен басшылық материалдары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өндірістік процестерді бақылау	Машықтар: 1. Сапаны бақылау зертханаларының жай-күйіне тексеру жүргізу 2. Технологиялық және зертханалық операциялардың дұрыс орындалуын тексеру 3. Өнім сапасын бақылау мәселелері бойынша өндірістік бөлімшелердің іс-әрекеттерін үйлестіру 4. Тауар-материалдық құндылықтар айналымының есебін жүргізу
		Білімдер: 1. Өнімді тасымалдау және сақтау технологиясы 2. Өндірістік кестелерді әзірлеу талаптары мен тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Кондициялық емес өнімді қабылдаудың алдын алатын іс-шаралар жоспарын әзірлеу	Дағды 1: Разработка планов мероприятий, предупреждающих прием некондиционной продукции	Машықтар: 1. Келіп түскен өнімнің сапасына бағалау жүргізу 2. Өнім сапасының бұзылу себептері туралы материалдарды дайындау
		Білімдер: 1. Өнімді тасымалдау, сақтау және айдау кезіндегі технологиялық процесстер 2. Өнімнің сапасын бақылау жөніндегі нормативтік құжаттамалар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өнім сапасын қалпына келтіру бойынша іс-шаралар әзірлеу	Машықтар: 1. Өнім сапасын қалпына келтіру мүмкіндігін анықтау 2. Кондицияға жатпайтын өнімді анықтау 3. Өнім сапасына наразылықтардың негізділігін тексеру 4. Төрелік сынақтар бойынша қайта химиялық талдау жүргізу қажеттілігін анықтау 5. Некондиция себептерін талдау 6. Тасымалдау, сақтау және қайта айдау кезінде өнімнің араласуының алдын алу жөніндегі іс-шараларды анықтау 7. Қолданыстағы стандарттарды, техникалық шарттарды, сынау әдістерін және жеткізудің шарттық талаптарын қолдану тәжірибесін талдау және оларды өзгерту бойынша қажетті шараларды әзірлеу

		Білімдер:	
		1. Өнім сапасын қалпына келтіру әдістері 2. Өнімнің номенклатурасы 3. Мұнай классификациясы 4. Өнімге стандарттар 5. Өнімді сақтау технологиясы	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындаудағы дәлдік, дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас технолог	
20. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-013		
Кәсіптің атауы:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Есеп жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды жеткізушілерден қабылдауды және мұнайды тұтынушыларға (мұнай өңдеу зауыттарына, мұнай базаларына және т. б.) беруді қамтамасыз ету)		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеудің технологиялық процестерін өндірістік- шаруашылық қамтамасыз ету 2. Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің технологиялық процестерін жүргізу 3. Күшейту жолын анықтау мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелту объектілері жұмысының тиімділігі	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеудің технологиялық процестерін өндірістік- шаруашылық қамтамасыз ету			

	Дағды 1: Құжаттарды дайындау және ресімдеу	Машықтар: 1. Компьютерлік техникамен, анықтамалық-құқықтық жүйемен жұмыс істеу 2. Өз құзыреті шеңберінде есепке алу-есеп беру құжаттамасын әзірлеу 3. Есептік құжаттаманы ресімдеу 4. Шарттық міндеттемелер мен талаптардың ережелерін талдау
		Білімдер: 1. Іс жүргізу негіздері 2. Арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология 3. Есеп құжаттамасын жүргізу ережесі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілеріндегі еңбек жағдайы мен жағдайларын тексеру	Машықтар: 1. Бөлімшелердің өндірістік құжаттамаға қажеттілігін бағалау 2. Жұмыс жүргізу кезінде болатын немесе болуы мүмкін қауіпті және зиянды факторлардың тізбесін анықтау
		Білімдер: 1. Өндірістік учаскедегі қауіпті және зиянды факторлар, олардың әсері
Еңбек функциясы 2: Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің технологиялық процестерін жүргізу	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Мұнайдың түсуі бойынша деректер жинау	Машықтар: 1. Баланста көрсету үшін шығыс деректерін талдау және өңдеу 2. Мұнай балансынан мәліметтерді дайындау 3. Белгіленген құжаттаманы жүргізу 4. Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша перспективалық, ағымдағы және жедел тапсырмаларды әзірлеу 5. Мұнай есебі бойынша арнайы бағдарламалық өнімдермен жұмыс істеу
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары 3. Тауар өніміне және оның физикалық-химиялық қасиеттеріне қойылатын техникалық талаптар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінде регламенттік жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру және бақылау	Машықтар: 1. Мұнайды қабылдау-тапсыру технологиясын сақтау 2. Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің технологиялық процестерінің қажетті параметрлерін өлшеуді жүргізу әдістемесін қолдану 3. Мұнайды есепке алу торабының жай-күйін тексеру 4. Қызметкерлерге мұнай мөлшерін өлшеу құралдарын (ММӨЖ) пайдалану және қызмет көрсету кезінде қауіпсіз еңбектің практикалық әдістерін үйрету

		Білімдер: 1. Мұнай тасымалдауға арналған қондырғылардың технологиялық режимдері мен техникалық пайдалану ережелері 2. Мұнай мен мұнай өнімдерін қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінің негізгі және қосалқы жабдықтарының технологиялық мүмкіндіктері 3. ММӨЖ пайдалану ережесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Күшейту жолын анықтау мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелту объектілері жұмысының тиімділігі	Дағды 1: Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту бойынша техникалық құжаттаманы өзірлеу	Машықтар: 1. Технологиялық процестерді жетілдіру бойынша ұсыныстар қалыптастыру 2. Жаңа техника мен технологияларды енгізу негізінде мұнайды қабылдау, сақтау және тиеу объектілерінің негізгі және қосалқы жабдықтары жұмысының тиімділігін талдау 3. Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінің негізгі және қосалқы жабдықтары жұмысының технологиялық режимі параметрлерінің регламенттелген мәндерінен ауытқуларды болдырмау жөнінде шаралар қабылдау 4. Бағынышты персонал үшін мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің жаңа технологиялық процестерін игеру және қолданыстағыларын жетілдіру бойынша техникалық және практикалық сабақтардың көлемі мен тақырыптарын анықтау	
		Білімдер: 1. Экономика негіздері 2. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру 3. Нормативтік-техникалық құжаттаманы өзірлеу тәртібі 4. Мұнай дайындау және тасымалдау технологиясы саласындағы ұйымдардың озық тәжірибесі 5. Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінің жұмыс істеуінің оңтайлы режимдерін іске асыру әдістері 6. Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінің жұмыс істеуінің экологиялық қауіпсіздігін арттыру әдістері	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындаудағы дәлдік Дербестік Өз жұмысы мен команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
	7	Бас технолог	
21. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-008		
Кәсіптің атауы:	Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		

подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Есепке алу инженері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай мөлшерін дұрыс өлшеуді қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай тасымалдау көрсеткіштерін есепке алуды, салыстырып тексеруді және талдауды жүргізу 2. Қауіпсіз өндірісті қамтамасыз ету және өндірістік процесті жетілдіру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай тасымалдау көрсеткіштерін есепке алуды, салыстырып тексеруді және талдауды жүргізу	Дағды 1: Мұнай есебі	Машықтар:	
		1. Мұнай көрсеткіштерінің құжаттамалық есебін жүргізу 2. Мұнайдың жоспарлы және нақты көрсеткіштерін талдау 3. Маршруттық тапсырмаларға сәйкес мұнай қабылдау 4. Мұнай өндіру бірлестіктерінің өндірістік бөлімдерімен жедел келіссөздер жүргізу 5. Мұнай есебі мен теңгерімінің автоматтандырылған жүйесінде қабылдау-тапсыру пункттері қызметкерлерінің қабылдау- тапсыру құжаттарын ресімдеуінің дұрыстығын бақылау 6. Қызмет бағыты бойынша ақпаратты жинауды, өңдеуді және жүйелеуді жүзеге асыру 7. Белгіленген мерзімде барлық қажетті есептік құжаттаманы жасай отырып, мұнайдың заттай қалдықтарын түгендеуді/алып тастауды жүргізу	
		Білімдер:	
	1. Мұнайды есепке алу бойынша нормативтік техникалық құжаттама 2. Есеп жүргізудің жүйелілігі мен техникасы 3. Экономикалық талдау негіздері және мұнайды есепке алу көрсеткіштерін есептеу 4. Көлік және мұнай жеткізу объектілерінің технологиялық схемалары 5. Жедел есеп жүргізу үшін қажетті құжаттардың нысандары		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	Дағды 2: Мұнайдың түсуі бойынша деректер жинау	Машықтар:
		1. Баланста көрсету үшін шығыс деректерін талдау және өңдеу 2. Мұнай балансынан мәліметтерді дайындау 3. Белгіленген құжаттаманы жүргізу 4. Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша ағымдағы және жедел тапсырмаларды әзірлеу 5. Мұнай есебі бойынша арнайы бағдарламалық өнімдермен жұмыс істеу
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары 3. Мұнайға және оның физикалық-химиялық қасиеттеріне қойылатын техникалық талаптар
Еңбек функциясы 2: Қауіпсіз өндірісті қамтамасыз ету және өндірістік процесті жетілдіру	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		1. Жұмыс өндірісін қауіпсіз жүргізу принциптерін сақтау 2. Жаңа және озық жабдықтарды, тәжірибені енгізуге жәрдемдесу
		Білімдер:
	Дағды 1: Өндірістің тиімділігі мен қауіпсіздігін арттыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	1. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі жөніндегі заңнамалық, нормативтік актілер, ережелер, нұсқаулықтар, басшылық материалдар 2. Техникалық талаптар және мұнайды жедел есепке алуды ұйымдастыру
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		-
		Машықтар:
	Дағды 2: Мұнайды есепке алу бойынша техникалық құжаттаманы әзірлеу	1. Ұйымдастыру-өкімдік құжаттардың (ережелер, нұсқаулықтар, бұйрықтар, өкімдер және т. б.) жобаларын дайындау 2. Мұнайды есепке алу мәселелері бойынша нормативтік құжаттарды, техникалық және технологиялық регламенттерді, ережелерді, стандарттар мен нұсқаулықтарды талдау
		Білімдер:
		1. Ұйымдастыру-өкімдік құжаттарды ресімдеу бойынша талаптар 2. Көлік және мұнайды есепке алу саласындағы өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік материалдар
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындаудағы дәлдік Дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
22. Кәсіптің карточкасы «Инженер-химик (мұнай және газ)»:			
Топтың коды:	2145-2		
Қызмет атауының коды:	2145-2-005		
Кәсіптің атауы:	Инженер-химик (мұнай және газ)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Типовые квалификационные характеристики должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций нефтегазодобывающей отрасли, утвержденные Приказом Министра энергетики Республики Казахстан от 24 мая 2016 года № 217 §21. Инженер-химик Мамандық		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Инженер, инженер (мамандырылған) Жетекші инженер 2141-1-005 Инженер-технолог (жалпы бейін)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау жөніндегі жұмыстарды инженерлік қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Зертхана қарамағындағы аппаратуралар мен аспаптардың қалыпты жұмысын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Зертхана қарамағындағы аппаратуралар мен аспаптардың қалыпты жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1: Жабдықтарды дайындау және мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдеріне сынақтар жүргізу	Машықтар: 1. Жабдықты метрологиялық аттестаттауға/ калибрлеуге/ тексеруге дайындау 2. Нәтижелердің дұрыстығын бағалау 3. Сынамаларды іріктеу 4. Қабылдау-тапсыру сынақтарын/өлшемдерін жүргізу 5. Зертханалық жабдықты пайдалану, өлшеу жүргізу 6. Зертханалық сынақтардың/өлшеулердің нәтижелерін талдай білу 7. Өндірістің барлық кезеңдерінде сынақтар жүргізу 8. Өнімге және оған сынау әдістеріне нормативтік құжаттаманы енгізуді және игеруді қамтамасыз ету. 9. Зертхананың өлшеу құралдары мен сынақ жабдықтарының жұмыс істеуін қамтамасыз ету, персоналды оларды дұрыс және қауіпсіз пайдалануға үйрету. Білімдер: 1. Заңнамалық және құқықтық актілер; бөлім, зертхана қызметінің мәселелері бойынша кәсіпорынның ережелері, нұсқаулықтары мен рәсімдері; 2. Кәсіпорын құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері 3. Зертхананың жабдықтары, оның жұмыс істеу қағидаттары және пайдалану ережелері 4. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау үшін сынау/өлшеу әдістері 5. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын айқындау тәртібі 6. Құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нормативтік құжаттар мен басшылыққа алынатын материалдар
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау жөніндегі техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу	Машықтар: 1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау жөніндегі іс-шараларды өткізуді жоспарлауды жүзеге асыру 2. Нормативтік құжаттарға талдау жүргізу 3. Жұмыс техникалық құжаттамамен жұмыс істей білу 4. Зертхана менеджменті жүйесінің жұмыс істеуін және дамуын қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Бөлім, зертхана қызметінің мәселелері бойынша кәсіпорынның заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, қағидалары, нұсқаулықтары мен рәсімдері 2. Кәсіпорын құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері 3. Зертхананың жабдықтары, оның жұмыс істеу қағидалары және пайдалану ережелері 4. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау үшін сынау/өлшеу әдістері; 5. Сынақтар/өлшеулер жүргізу және сынамалар алу әдістеріне арналған мемлекеттік / мемлекетаралық стандарттар мен техникалық шарттар 6. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын айқындау тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 3: Жарамсыз мұнайды , газды және оларды қайта өңдеу өнімдерін анықтау жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Сәйкес келмейтін өнімді анықтай білу 2. Сәйкессіздіктердің себептеріне талдау жүргізу	
		Білімдер: 1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің номенклатурасы 2. Бөлім, зертхана қызметінің мәселелері бойынша кәсіпорынның қағидалары, нұсқаулықтары мен рәсімдері 3. Зертхананың жабдықтары, оның жұмыс істеу қағидалары және пайдалану ережелері 4. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау үшін сынау/өлшеу әдістері 5. ЕАЭО техникалық регламенттері және мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдеріне арналған мемлекеттік/мемлекетаралық стандарттар 6. Шығарылатын өнімді таңбалау. 7. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын айқындау тәртібі 8. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің физикалық-химиялық сипаттамалары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Ұйымдастырушылық қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Орталық зауыт зертханасының бастығы	
23. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбыр желілерінің диспетчері»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-001		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбыр желілерінің диспетчері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. §27 Диспетчер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Инженер-диспетчер 4322-3-004 Диспетчерлік қызмет операторы Диспетчер		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндірістік бағдарламаларға, күнтізбелік жоспарларға және ауысымдық-тәуліктік тапсырмаларға сәйкес мұнай тасымалдау өндірісінің барысын бақылау және жедел реттеу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыс режимінің жедел мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару 2. Магистральдық құбыржолды диспетчерлік басқару 3. Жергілікті деңгейдегі технологиялық объектілерде аварияларды, инциденттерді және басқа да штаттан тыс жағдайларды оқшаулауды және жоюды бақылауды ұйымдастыру 4. Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жұмыс режимінің жедел мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару	Дағды 1: Технологиялық объектілер жабдықтарының тиімді жұмыс режимін қолдау	Машықтар:
		1. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимін анықтау 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілетін және өнімділігін есептеу 3. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен жұмыс істеу дағдысын меңгеру
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Кәсіпорынның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар 3. Өндірістік тапсырмаларды құрастыру және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары 4. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимі 5. Объектілер бойынша өнімді тасымалдаудың технологиялық регламенттері 6. Жабдықты пайдалану режимін сипаттайтын бақылау шамалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персоналды басқару	Машықтар:
		1. Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персонал арасында міндеттерді бөлу және басымдықтарды айқындау 2. Жедел журналды жүргізу (жұмыс режимі, жүргізілген ауыстырып қосу, құбыр учаскесі жұмысындағы іске қосу және тоқтату, жұмыстағы істен шығу және жұмыс режимін қалпына келтіру жөніндегі іс- қимылдар, наряд нөмірі мен жұмыс мазмұны көрсетілген наряд бойынша жұмыстарға рұқсат беру және жұмыстардың аяқталу уақыты туралы жазба жасау)

		Білімдер:
		1. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар 2. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Ақпараттық жүйелерді және диспетчерлік шешімдерді қабылдауды қолдау құралдарын пайдалана отырып, жедел-диспетчерлік ақпарат пен есептік-статистикалық ақпаратты өңдеуді, олардың дұрыстығы мен уақтылы түсуін бақылауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Технологиялық объектілердің жұмыс режимін талдау 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілетін және өнімділігін есептеу 3. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін есептеуді жүргізу 4. Жұмыста нормативтік- анықтамалық құжаттаманы пайдалану 5. Арнайы диспетчерлік бағдарламалық өнімдерді пайдалану
		Білімдер: 1. Диспетчерлендіру бойынша арнайы бағдарламалық өнімдер 2. Нормативтік-анықтамалық ақпарат 3. Қызмет бағыты бойынша статистикалық деректер
Еңбек функциясы 2: Магистральдық құбыржолды диспетчерлік басқару	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Магистральдық құбырдың бақылаудағы учаскелеріндегі жұмыс режимдерінің жай- күйін бақылау	Машықтар: 1. Көмірсутек шикізатының ағындарын диспетчерлік басқаруды жүзеге асыру 2. Технологиялық объектілерде жөндеу жұмыстарын жүргізу кезеңінде диспетчерлік қамтамасыз етуді жүзеге асыру 3. Нормаланатын көрсеткіштер мен режимдік карталардың орындалуын талдау 4. Ұйымдастыру-техникалық іс- шаралардың нәтижелері мен тиімділігін бағалау 5. Құбырлардың жай-күйінің, жұмыс режимдерінің және техникалық-экономикалық көрсеткіштерге әсер ететін басқа да факторлардың кемшіліктерін анықтау 6. Пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес құбыржол учаскесін ауыстырып қосу, қосу және тоқтату
		Білімдер: 1. Ұйымның профилі, құрылымының ерекшеліктері және өндірістік қуаты 2. Ұйымның құбыржолдары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемасы 3. Өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша әдістемелік материалдар 4. Ұйымда өндірістік жоспарлау мен диспетчерлеуді ұйымдастыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Құбыр көлігін техникалық пайдалану ережелерінің сақталуын бақылау	Машықтар: 1. Техникалық пайдалану талаптарын бұзатын өндірістік операцияларды анықтау 2. Жабдық жұмысының нақты параметрлері нормативтік нормалардан ауытқыған жағдайда айдау станцияларының қалыпты жұмысын қамтамасыз ету 3. Айдау станцияларын пайдалану бойынша нормативтік және техникалық құжаттамалардың уақтылы жаңартылуын бақылау
		Білімдер: 1. Айдау станциясын техникалық пайдалану қағидалары 2. Құбырдың желілік бөлігінің жұмыс режимдеріне технологиялық шектеулер 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндерінің нормативтік мәндерінен ауытқуы кезіндегі әрекет ету тәртібі 4. Құбырлардың апаттарын анықтау әдістері 5. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
	Дағды 3: Диспетчерлік қызметті ақпараттық қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимі бойынша жиынтық аналитикалық және статистикалық деректерді қалыптастыру 2. Диспетчерлік басқаруда қолданылатын әр түрлі мақсаттағы схемалар мен карталардың деректер базасын сүйемелдеу 3. Бағдарламалық-есептеу кешендерін, диспетчерлік бақылау мен басқару жүйелерін және диспетчерлік шешімдер қабылдауды қолдаудың басқа да құралдарын пайдалану және дамыту 4. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимін есептеу бойынша қолданбалы міндеттерді әзірлеу, енгізу және сүйемелдеу
		Білімдер: 1. Өндірісті диспетчерлік басқарудың озық отандық және шетелдік тәжірибесі 2. Жоспарлы-алдын алу жұмыстарын жүргізу кестелерін әзірлеу кезінде ұсыныстар дайындауға арналған өндірістік объектілер мен жабдықтардың техникалық жай-күйі туралы деректер 3. Диспетчерлік басқару процесінде қолданылатын карталар мен схемалардың негізгі түрлері, типтері және мақсаты
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
Еңбек функциясы 3: Жергілікті деңгейдегі технологиялық объектілерде аварияларды, инциденттерді және басқа да штаттан тыс жағдайларды оқшаулауды және жоюды бақылауды ұйымдастыру	Дағды 1: Апат орындарын оқшаулау жөніндегі жұмыстарды жедел ұйымдастыру және басқару	Машықтар: 1. Авариялық жағдайда және аварияларды оқшаулау кезінде өндірістік процестерге араласу салдарын бағалау 2. Технологиялық объектілерде авариялық жұмыстарды жүргізуді бақылау 3. Авариялық жағдайдың пайда болу орнын анықтау 4. Қалпына келтіру жұмыстарының мониторингін жүзеге асыру

Еңбек функциясы 4: Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіру		Білімдер: 1. Технологиялық объектілерде от жұмыстарын және қауіптілігі жоғары басқа да жұмыстарды жүргізу тәртібі 2. Технологиялық объектілерде аварияға қарсы жаттығуларды өткізу тәртібі 3. Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы нормативтік құжаттар мен қағидалардың талаптары 4. Технологиялық объектілерде жөндеу жұмыстарын жүргізудің әдістері мен техникалық құралдары 5. Аварияны жою жоспарына сәйкес іс-қимыл реттілігі 6. Болған авариялар, жабдықтың істен шығуы және жазатайым оқиғалар туралы хабарлау схемасы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Бөлімшелермен жұмысты ұйымдастыру	Машықтар: 1. Технологиялық объектілерде профилактикалық және жөндеу жұмыстарын жүргізуге өтінімдерді қабылдау және қарау 2. Жөндеу және диагностикалық жұмыстарды ескере отырып, технологиялық объектілер учаскелерінің өткізу қабілеті мен өнімділігін айқындау 3. Жұмыстағы істен шығулар мен бұзушылықтарды оқшаулау және жою бойынша құрылымдық бөлімшелердің жұмысын келісу 4. Жөндеу жұмыстары және қалыпты жұмыс режимін қалпына келтіру бойынша құрылымдық бөлімшелердің іс-әрекетін үйлестіру 5. Түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу және оларды өткізу мерзімін анықтау 6. Штаттан тыс жағдайларды болдырмау бойынша шұғыл шаралар қабылдау Білімдер: 1. Жабдықтың техникалық жай- күйінің сәйкестігін бақылау ережелері мен құралдары 2. Қызметкерлерді штаттан тыс жағдайлар туралы ақпараттандыру әдістері 3. Бас диспетчермен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4. Магистральдық мұнай құбырларында авариялар, рұқсат етілмеген кесулер және кему орындарын анықтау әдістері мен құралдары 5. Жедел құжаттаманың құрамы және жүргізу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Тиісті қызметтердің магистральдық құбырлардың жай-күйіне қажетті сынақтар мен техникалық куәландыруды уақтылы жүргізуін бақылау	Машықтар: 1. Жөндеу-алдын алу жұмыстарын жүргізу мерзімін келісу және технологиялық объектілерде жөндеу-алдын алу жұмыстарын жүргізуге рұқсат беру 2. Технологиялық объектілерде жоспарлы-алдын алу жөндеу кешендерін әзірлеу кезінде ұсыныстар дайындау 3. Жөндеу жұмыстарын жүргізу, технологиялық объектілерді зерттеу жоспарларының орындалуын бақылау 4. Көктемгі су тасқыны жағдайында, көмірсутек шикізатын іріктеу және айдау маусымдарына күзгі-қысқы кезеңдегі жұмысқа технологиялық объектілерді дайындау бойынша іс-шаралардың орындалуын талдау

		Білімдер:	
		1. Ұйымда қолданылатын жабдықты пайдалану ерекшеліктері 2. Жабдықтың техникалық жай- күйінің жұмыстарды қауіпсіз жүргізу талаптарына сәйкестігін бақылау ережелері мен құралдары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Жауапкершілік Зейінділік Мәселелерді шешуге кәсіби көзқарас		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас диспетчер	
	7	МАС/ГТС бастығы	
	7	Ауысым бастығы	
24. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырлардың бас диспетчері»:			
Топтың коды:	1329-3		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырлардың бас диспетчері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. §14 Бас диспетчер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Бас диспетчер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды тасымалдау және сақтау процесінің жұмысын жедел-диспетчерлік басқаруды және бақылауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жедел-диспетчерлік басқарманы басқару 2. Мұнай ағындарын жедел басқаруды және мұнай-газ саласын ұйымдастырудың технологиялық объектілерінің жұмыс режимдерін басқару 3. Мұнай-газ саласын ұйымдастырудың технологиялық объектілерінде жұмыс жүргізуді бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жедел-диспетчерлік басқарманы басқару			

Дағды 1: Мұнай өндірумен, қайта өңдеумен, сақтаумен, көлікпен және бөлумен айналысатын барлық орталықтандырылған жедел- диспетчерлік басқаруды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Диспетчерлік ақпаратты жинауды жедел басқаруды жүзеге асыру 2. Диспетчерлік құрамға және ауысымдық персоналға міндеттерді бөлу және анықтау 3. Қабылдау-беру пункттері арқылы мұнай жеткізуді бақылау 4. Арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 3. Өндірістік тапсырмаларды құрастыру және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары 4. Диспетчерлік қызметке арналған арнайы бағдарламалық өнімдер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Диспетчерлік орталықтардың жедел-диспетчерлік жұмысын үйлестіру	Машықтар: 1. Технологиялық объектілердің жұмысын үйлестіру жөнінде қажетті шаралар қабылдау 2. Мұнай айдау станциясының (МАС) жұмысын үйлестіру 3. Технологиялық объектілер учаскелерінің техникалық барынша мүмкін өткізу қабілетін және өнімділігін есептеу 4. МАС технологиялық ауыстырып қосу өндірісін бақылау 5. Берілген айдау режимін жүргізуді, басқарушы диспетчердің командасы бойынша реттеуді бақылау. Білімдер: 1. Ұйымның профилі, құрылымының ерекшеліктері және өндірістік қуаты 2. Ұйымның құбыржолдары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемалары 3. Өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша әдістемелік материалдар 4. Ұйымда өндірістік жоспарлау мен диспетчерлеуді ұйымдастыру 5. Экономика негіздері 6. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Ұйымның жедел диспетчерлік есептілігін қалыптастыру	Машықтар: 1. Жедел диспетчерлік есептілікті оқу 2. Диспетчерлік журналды, жедел баянаттарды және басқа да техникалық құжаттаманы толтыру, өндірістік үдеріс барысының бұзылу себептерін тіркеу 3. Диспетчерлік тапсырмаларды әзірлеу 4. Тәуліктік рапорттар жасау

		Білімдер:
		1. Диспетчерлік басқару бойынша ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар 2. Іс жүргізу негіздері 3. Есеп берудің нысандары мен тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 4: Технологиялық объектілердегі авариялық және штаттан тыс жағдайларды оқшаулауды жедел басқару	Машықтар:
		1. Авариялық немесе штаттан тыс жағдай туралы алынған деректер бойынша авариялық жағдайдың туындау орнын сәйкестендіру 2. Авариялар мен инциденттерді тіркеу 3. Технологиялық объектілердің жұмыс режимі туралы, авариялық- қалпына келтіру жұмыстарының орындалу барысы туралы, сондай-ақ төтенше оқиғалар мен жазатайым оқиғалар туралы ақпаратты бағалау 4. Авария туындаған кезде тұтынушыларды мұнаймен үздіксіз жабдықтауды қамтамасыз ету бойынша басқа ұйымдардың диспетчерлік қызметтерімен шешімдер қабылдау 5. Көрсетілетін қызметтердің сапасы бойынша оқиғаларды анықтау 6. Мұнай тасымалдау кезіндегі стандартты емес жағдайларды талдау және шешу.
		Білімдер:
		1. Авариялар мен штаттан тыс жағдайларды жою жоспары 2. Технологиялық объектілерде аварияға қарсы жаттығуларды өткізу тәртібі 3. Аварияны жою жоспарына сәйкес іс-қимыл реттілігі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 5: Диспетчерлік басқаруды ақпараттық қамтамасыз етуді басқару	Машықтар:
		1. Диспетчерлік шешімдер қабылдауды қолдау процестерін қамтамасыз ету және автоматтандыру 2. Тиісті қызметтермен бірлесіп құрылатын немесе жаңғыртылатын ақпараттық басқару жүйелерін тестілеу және тұрақты пайдалануға қабылдау 3. Диспетчерлік-технологиялық ақпарат алмасу жөніндегі іс- шараларды өзірлеу 4. Ұйымның мұрағаттық диспетчерлік деректерін пайдалану.
		Білімдер:
		1. Диспетчерлік басқару процесінде қолданылатын карталар мен схемаларды өзірлеудің және сүйемелдеудің аппараттық- бағдарламалық құралдары 2. Диспетчерлік-технологиялық ақпаратпен ақпараттық алмасу технологиялары 3. Техникалық құжаттаманы өзірлеу және ресімдеу жөніндегі нұсқаулықтар және басқа да басшылық материалдар 4. Ұйымның өндірістік қуаты, оның техникалық даму перспективалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Мұнай ағындарын жедел басқаруды және мұнай-газ саласын ұйымдастырудың		

технологиялық объектілерінің жұмыс режимдерін басқару	Дағды 1: Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін жедел басқару	Машықтар: 1. Ұйымдар бойынша мұнайдың жедел тәуліктік балансын есептеу және бақылау 2. Ұйымның ырғақты жұмысын және өндірістік бағдарламаларға сәйкес мұнайды біркелкі тасымалдауды қамтамасыз ету 3. Магистральдық құбырлардағы қысымның ауытқуын талдау және рұқсат етілген мәндердің асып кетуін жою бойынша уақтылы шаралар қабылдау
		Білімдер: 1. Ұйымның және оның бөлімшелерінің өндірістік қуаты 2. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар. Ұйымның құбыржолдары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жеткізудің технологиялық шарттарын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Мұнайдың маусымаралық ағындарын анықтау 2. Технологиялық объектілердің жұмыс режимін талдау 3. Мұнай тасымалдаушы елдердің құбыр жүйесі бойынша экспортқа мұнай транзитін бақылау 4. Технологиялық объектілердің жұмыс режимінің өзгеруін анықтау 5. Өндірушілерден құбыржолдар жүйесіне мұнай түсуі, оның транзиті мен бөліну көлемін есептеу 6. Мұнайды тұтыну шарттарының, өткізу нарығының және тасымалдаудың техникалық мүмкіндіктерінің өзгеруін талдау
		Білімдер: 1. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін басқару әдістері 2. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін есептеу әдістері 3. Ұйымның технологиялық объектілерін техникалық пайдалану қағидалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Мұнай-газ саласын ұйымдастырудың технологиялық объектілерінде жұмыс жүргізуді бақылау	Дағды 1: Жөндеу (диагностикалық) жұмыстарын жүргізу үшін технологиялық объектілерді тоқтатуға немесе жұмыс режимін өзгертуге ұйымдардың өтінімдерін қарау және келісу	Машықтар: 1. Электрондық базаларда жөндеу жұмыстары туралы ақпарат жүргізуді ұйымдастыру
		Білімдер: 1. Технологиялық объектілерде жұмыс жүргізу туралы талдамалық, анықтамалық және есептік материалдардың мазмұны 2. Технологиялық объектілерде от жұмыстарын және қауіптілігі жоғары басқа да жұмыстарды жүргізу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Технологиялық объектілерде жөндеу (диагностикалық) жұмыстарын жүргізу кезеңінде мұнай көлігінің схемаларын әзірлеу	Машықтар: 1. Жөндеу (диагностикалық) жұмыстарын жүргізу кезектілігін ескере отырып, мұнай көлемін тасымалдауды оңтайландыру тәсілдерін анықтау 2. Өткізу қабілеті мен учаскенің өнімділігін талдау
		Білімдер: 1. Жөндеу (диагностикалық) жұмыстарын жүргізу жүйелілігі 2. Ұйымның мұнай тасымалдау схемалары

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 3: Технологиялық объектілерде жөндеу (диагностикалық) жұмыстарын жүргізу кезеңдері мен мерзімдерін жедел бақылау	Машықтар:	
		1. Технологиялық объектілерде жұмыс жүргізу туралы ақпаратты талдау	
		Білімдер:	
		1. Технологиялық объектілерде жөндеу жұмыстарын жүргізудің әдістері мен техникалық құралдары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Міндеттерді орындаудағы дәлдік Дербестік Күйзеліске төзімділік Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті Баламалы шешімдердің күшті және әлсіз жақтарын анықтау үшін логика мен пайымдауларды пайдалану Мәселелер бойынша тұжырымдар мен тәсілдерді қолдану		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
25. Кәсіптің карточкасы «Орталық зауыт зертхана бастығы (өңдеу өнеркәсібі)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-047		
Кәсіптің атауы:	Орталық зауыт зертхана бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. §75. Өндірістік зертхана бастығы (өндірісті бақылау бойынша)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Зертхана бастығы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау процесін басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау процесін басқару	

	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жарамсыз емес мұнайды, газды және оларды қайта өңдеу өнімдерін анықтаумен байланысты іс-шараларға басшылық ету
Еңбек функциясы 1: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау процесін басқару	Дағды 1: Мұнай, газ өнімдерін қайта өңдеу сапасын тексеру үшін сынақтарға басшылық ету	Машықтар:
		1. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын тексеру жөніндегі қызметті жоспарлау 2. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын сынау кезінде жоспарларды, қызмет нәтижелерін, жекелеген рәсімдердің тиімділігін бағалау 3. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдеріне сынақтар жүргізу кезінде стандартты емес жағдайларда шешімдер қабылдау 4. Сынақ нәтижелері бойынша құжаттаманың ресімделуін бақылау (есептер, сапа төлқұжаттары, анықтамалар) 5. Сапаның сәйкестігін зертханалық бақылауды қамтамасыз ету мақсатында химиялық және физикалық-химиялық сынақтар мен өлшеулер жүргізуді ұйымдастыру 6. Өнімнің жаңа және түрлендірілген үлгілерін әзірлеу кезінде сынақтар бойынша жұмыстар жүргізуді ұйымдастыру. 7. Келіп түсетін мұнайдың, газдың және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын айқындау үшін ЕАЭО нормативтік құжаттары мен техникалық регламенттерінің қолданыстағы талаптарына сәйкес зертханалық сынақтар жүргізуді ұйымдастыру. 8. Сынақ нәтижелерінің дұрыстығын, объективтілігін және талап етілетін дәлдігін қамтамасыз ету 9. Шығарылатын өнімнің барлық тұржинағы бойынша өнімнің өткізілуіне бақылау жүргізу
		Білімдер:
		1. Сынақ жүргізу және сынама алу әдістері бойынша мемлекеттік, мемлекетаралық және шетелдік стандарттар. 2. Зертхана қызметінің мәселелері бойынша заңнамалық және құқықтық актілер, әдістемелік материалдар. 3. Зертхананың жабдықтары, оның жұмыс істеу қағидаттары және пайдалану ережелері 4. Оларды қайта өңдеу өнімдерінің мұнай, газ сапасын өлшеу, бақылау әдістері 5. Мұнайдың, газдың және оларды қайта өңдеу өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері. 6. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын айқындау тәртібі. 7. Құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нормативтік құжаттар мен басшылыққа алынатын материалдар. 8. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдеріне зертханалық сынақтар/талдаулар жүргізуге арналған жабдыққа қойылатын талаптардың орындалуын бақылау жөніндегі іс-шараларға басшылық ету	Машықтар:
		1. Зертхана жабдықтарының және зертхана қызметкерлерінің жұмыс орындарының жай - күйін бақылау 2. Зертханалық жабдықтың, құралдың, қоршаулардың, зауыттық зертхананың сақтандырғыш құрылғыларының жарамды және қауіпсіз жай-күйін қамтамасыз ету.

		Білімдер: 1. Зертханалық жабдықтың сипаттамалары мен номенклатурасы, оның жұмыс істеу қағидаттары және пайдалану ережелері 2. Зертхана құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері 3. Зертханалық жабдықтарды орналастыру, техникалық жарақтандыру және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау 4. Құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нормативтік құжаттар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Жарамсыз емес мұнайды, газды және оларды қайта өңдеу өнімдерін анықтаумен байланысты іс-шараларға басшылық ету	Дағды 1: Жарамсыз мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдері анықталған кезде іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу	Машықтар: 1. Жұмыстар мен іс-шараларды өткізу жоспарлары мен кестелерін жасау 2. Тұтынушыларға жеткізілген өнімнің сапасына қатысты шағымдарды қарау. 3. Келіссөздер жүргізу 4. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасы бойынша ақпаратқа талдау жүргізу 5. Жарамсыз мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерін анықтау кезіндегі проблемалық жағдайларды шешу Білімдер: 1. Заңнамалық және құқықтық актілер, қызмет мәселелері бойынша зертхананың әдістемелік материалдары, зертханалар 2. Сынақ жүргізу және сынама алу әдістері бойынша мемлекеттік, мемлекетаралық және шетелдік стандарттар. 3. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын айқындау тәртібі 4. Мұнай-газ өнімін қамтамасыз ету ұйымдарында мұнай өнімдері мен газды қайта өңдеу өнімдерінің сапасын бақылау және қамтамасыз ету жөніндегі құжатталған рәсімдер 5. Мұнай, газ және оларды қайта өңдеу өнімдерінің физикалық-химиялық қасиеттері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдай білу Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Зертхана меңгерушісі

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

26. Мемлекеттік органның атауы:

27. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

«Қазақ мұнай және газ институты» АҚ

Жоба жетекшісі:

Баймаганбетова Г.К.

Орындаушылар:

Матаев Ж.Ш., +7 (717) 255 09 98, almaty.info@king.kz

«Мұнай және газ ақпараттық талдау орталығы» АҚ

Жоба жетекшісі:

Маркенов С.С.

Орындаушылар:

Есжанова М., +7 (717) 257 70 47, yeszhanova_m@iacng.kz

28. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

29. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

30. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

31. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2022 ж.

32. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2025 ж.